

WYBRANE SKONSOLIDOWANE DANE FINANSOWE

	PLN'000		EUR'000	
	9 miesięcy zakończony 30.09.2015	9 miesięcy zakończony 30.09.2014	9 miesięcy zakończony 30.09.2015	9 miesięcy zakończony 30.09.2014
	(dane przekształcone)		(dane przekształcone)	
	(niebadane)	(niebadane)	(niebadane)	(niebadane)
Przychody ze sprzedaży	17.483.671	21.926.084	4.204.322	5.245.098
Zysk/(Strata) operacyjny/(a)	742.826	(318.101)	178.628	(76.095)
Zysk/(Strata) przed opodatkowaniem	221.299	(621.066)	53.216	(148.570)
Zysk/(Strata) netto	128.036	(189.939)	30.789	(45.437)
Zysk/(Strata) netto przypisany/(a) akcjonariuszom Jednostki Dominującej	128.051	(189.924)	30.793	(45.433)
Strata netto przypisana udziałom niekontrolującym	(15)	(15)	(4)	(4)
Całkowite straty ogółem	(75.885)	(467.673)	(18.249)	(111.875)
Całkowite straty ogółem przypisane akcjonariuszom Jednostki Dominującej	(75.870)	(467.659)	(18.245)	(111.872)
Całkowite straty ogółem przypisane udziałom niekontrolującym	(15)	(14)	(4)	(3)
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	1.085.733	929.923	261.088	222.454
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(943.289)	(763.856)	(226.834)	(182.728)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	340.756	(254.067)	81.942	(60.777)
Przepływy pieniężne netto razem	483.200	(88.000)	116.196	(21.051)
Podstawowy/(a) zysk/(strata) netto na jedną akcję (w złotych/EUR)	0,69	(1,33)	0,17	(0,32)
Rozwodniony/(a) zysk/(strata) netto na jedną akcję (w złotych/EUR)	0,69	(1,33)	0,17	(0,32)

	PLN'000		EUR'000	
	Stan na 30.09.2015	Stan na 31.12.2014	Stan na 30.09.2015	Stan na 31.12.2014
	(niebadane)	(badane)	(niebadane)	(badane)
Aktywa razem	18.847.571	18.947.157	4.446.650	4.445.289
Kapitał własny przypisany akcjonariuszom Jednostki Dominującej	8.181.078	8.258.288	1.930.137	1.937.519
Udziały niekontrolujące	160	175	38	41
Kapitał własny razem	8.181.238	8.258.463	1.930.175	1.937.560

WYBRANE JEDNOSTKOWE DANE FINANSOWE

	PLN'000		EUR'000	
	9 miesięcy zakończony 30.09.2015	9 miesięcy zakończony 30.09.2014	9 miesięcy zakończony 30.09.2015	9 miesięcy zakończony 30.09.2014
	(dane przekształcone)		(dane przekształcone)	
	(niebadane)	(niebadane)	(niebadane)	(niebadane)
Przychody ze sprzedaży	15.817.530	20.301.757	3.803.662	4.856.531
Zysk/(Strata) operacyjny/(a)	529.349	(152.184)	127.293	(36.405)
Zysk/(Strata) przed opodatkowaniem	312.110	(217.315)	75.054	(51.986)
Zysk/(Strata) netto	259.179	(148.325)	62.325	(35.482)
Całkowite dochody/(straty) ogółem	54.696	(430.082)	13.153	(102.883)
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	619.532	558.782	148.979	133.670
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(665.308)	(120.096)	(159.987)	(28.729)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	430.129	(237.248)	103.434	(56.754)
Przepływy pieniężne netto razem	384.353	201.438	92.426	48.187
Podstawowy/(a) zysk/(strata) netto na jedną akcję (w złotych/EUR)	1,40	(1,04)	0,34	(0,25)
Rozwodniony/(a) zysk/(strata) netto na jedną akcję (w złotych/EUR)	1,40	(1,04)	0,34	(0,25)

	PLN'000		EUR'000	
	Stan na 30.09.2015	Stan na 31.12.2014	Stan na 30.09.2015	Stan na 31.12.2014
	(niebadane)	(badane)	(niebadane)	(badane)
Aktywa razem	14.280.287	14.339.743	3.369.105	3.364.320
Kapitał własny	6.400.156	6.346.776	1.509.969	1.489.050

W celu przeliczenia pozycji wykazanych w tabeli "Wybrane dane finansowe" na EUR zastosowano następujące kursy wymiany:

Pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej przeliczono stosując średni kurs NBP obowiązujący w dniu kończącym okres sprawozdawczy:

na dzień 30.09.2015	na dzień 31.12.2014
1 EUR = 4,2386 PLN	1 EUR = 4,2623 PLN

Pozycje sprawozdania z całkowitych dochodów oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych przeliczono stosując kurs stanowiący średnią arytmetyczną średnich kursów NBP ustalonych na ostatni dzień każdego miesiąca kalendarzowego okresu sprawozdawczego:

9 miesięcy zakończony 30.09.2015	9 miesięcy zakończony 30.09.2014
1 EUR = 4,1585 PLN	1 EUR = 4,1803 PLN

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS

**KWARTALNY RAPORT FINANSOWY
ZA 3 KWARTAŁ 2015 ROKU**

**WRAZ Z RAPORTEM Z PRZEGLĄDU NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA DO
ŚRÓDROCZNEGO SKRÓCONEGO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA
FINANSOWEGO ZA OKRES 3 I 9 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 30 WRZEŚNIA 2015 ROKU
SPORZĄDZONEGO ZGODNIE Z MIĘDZYNARODOWYMI STANDARDAMI
SPRAWOZDAWCZOŚCI FINANSOWEJ ZATWIERDZONYMI PRZEZ UNIĘ EUROPEJSKĄ**

I. ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA OKRES 3 I 9 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 30 WRZEŚNIA 2015 ROKU SPORZĄDZONE ZGODNIE Z MIĘDZYNARODOWYMI STANDARDAMI SPRAWOZDAWCZOŚCI FINANSOWEJ ZATWIERDZONYMI PRZEZ UNIĘ EUROPEJSKĄ.....	3
ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	4
ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	5
ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPLÝWÓW PIENIĘŻNYCH	6
ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM	7
NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO ŚRÓDROCZNEGO SKRÓCONEGO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO SPORZĄDZONEGO ZA OKRES 3 I 9 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 30 WRZEŚNIA 2015 ROKU	8
1. Informacje ogólne	8
2. Skład Grupy Kapitałowej.....	8
3. Zmiany struktury jednostki w ciągu okresu śródrocznego, w tym wynikające z połączenia jednostek, przejęcia lub sprzedaży jednostek zależnych i inwestycji długoterminowych, restrukturyzacji i zaniechania działalności.....	10
4. Zasady sporządzania i prezentacji.....	10
4.1 Zasady rachunkowości	11
4.2 Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, ale nie mają zastosowania	11
4.3 Zastosowane kursy walut	12
4.4 Zmiana danych prezentowanych we wcześniejszych okresach sprawozdawczych, zmiana zasad rachunkowości oraz korekty błędów	12
5. Sezonowość i cykliczność działalności w okresie śródrocznym	12
6. Istotne zmiany pozycji sprawozdawczych, kwoty mające znaczący wpływ na aktywa, zobowiązania, kapitał, wynik finansowy netto lub przepływy środków pieniężnych, które są nietypowe ze względu na ich rodzaj, wielkość, wywierany wpływ lub częstotliwość	12
7. Zmiany wartości szacunkowych kwot, które były prezentowane w poprzednich okresach śródrocznych bieżącego roku obrotowego, lub zmiany wartości szacunkowych prezentowane w poprzednich latach obrotowych, jeśli wywierają one istotny wpływ na bieżący okres śródroczny	13
8. Segmenty działalności.....	14
9. Koszty według rodzaju.....	16
10. Pozostałe przychody operacyjne	16
11. Pozostałe koszty operacyjne.....	17
12. Przychody finansowe	17
13. Koszty finansowe	18
14. Podatek dochodowy	19
14.1 Obciążenia podatkowe	19
14.2 Odroczonego podatku dochodowego	19
14.2.1 Aktywa i zobowiązania z tytułu podatku odroczonego	20
15. Zysk/(Strata) netto przypadający/(a) na jedną akcję	21
16. Dywidendy	21
17. Odpisy aktualizujące	22
18. Transakcje nabycia i sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych oraz aktywów niematerialnych	23
19. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty.....	23
20. Kredyty, pożyczki, obligacje oraz zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	24
20.1 Kredyty bankowe	25
20.2 Pożyczki.....	27
20.3 Obligacje	27
21. Rezerwy.....	28
22. Zmiany sposobu (metody) ustalania wartości godziwej instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej oraz zmiany w klasyfikacji instrumentów finansowych	30
23. Zobowiązania i aktywa warunkowe	30
23.1 Informacje o istotnych postępowaniach toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej i innych ryzykach Jednostki Dominującej lub jednostek od niej zależnych oraz informacje o istotnych rozliczeniach z tytułu spraw sądowych	30
23.2 Pozostałe zobowiązania warunkowe.....	31
24. Informacje o podmiotach powiązanych	32
24.1 Informacje o transakcjach z jednostkami powiązаныmi, w których Grupa posiada udziały.....	32
24.2 Podmiot sprawujący kontrolę nad Grupą.....	32
24.2.1 Transakcje z jednostkami powiązаныmi, w których Skarb Państwa sprawuje kontrolę, współkontrolę lub ma na nie znaczący wpływ	33
24.3 Transakcje z członkami Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki, ich małżonkami, rodzeństwem, wstępnymi, zstępnymi lub innymi bliskimi im osobami, wynagrodzenia i pozostałe świadczenia pracownicze głównej kadry kierowniczej	33
24.4 Transakcje z podmiotami powiązаныmi poprzez członków Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki	34
25. Istotne zdarzenia następujące po zakończeniu okresu śródrocznego, które nie zostały odzwierciedlone w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za dany okres śródroczny	34
26. Pozostałe informacje.....	35
II. KWARTALNA INFORMACJA FINANSOWA JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ ZA OKRES 3 I 9 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 30 WRZEŚNIA 2015 ROKU	36
ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	37
ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	38
ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z PRZEPLÝWÓW PIENIĘŻNYCH	39
ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM	40
ZATWIERDZENIE KWARTALNEGO RAPORTU FINANSOWEGO	41

**I. ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA
OKRES 3 I 9 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 30 WRZEŚNIA 2015 ROKU SPORZĄDZONE
ZGODNIE Z MIĘDZYNARODOWYMI STANDARDAMI SPRAWOZDAWCZOŚCI
FINANSOWEJ ZATWIERDZONYMI PRZEZ UNIĘ EUROPEJSKĄ**

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW
za okres 3 i 9 miesięcy zakończony 30 września 2015 roku

w tysiącach złotych	Nota	3 miesiące zakończone 30 września 2015	9 miesięcy zakończone 30 września 2015	3 miesiące zakończone 30 września 2014 (dane przekształcone)	9 miesięcy zakończone 30 września 2014 (dane przekształcone)
		(niebadane)	(niebadane)	(niebadane)	(niebadane)
Przychody ze sprzedaży	8	5.710.431	17.483.671	7.549.828	21.926.084
Koszt własny sprzedaży	9	(5.189.169)	(15.305.803)	(7.001.385)	(20.446.966)
Zysk na sprzedaży		521.262	2.177.868	548.443	1.479.118
Koszty sprzedaży	9	(323.530)	(941.414)	(287.966)	(847.401)
Koszty ogólnego zarządu	9	(106.038)	(331.214)	(114.202)	(329.163)
Pozostałe przychody operacyjne	10	5.804	30.783	4.018	12.846
Pozostałe koszty operacyjne	11	(191.060)	(193.197)	(70.741)	(633.501)
Zysk/(Strata) operacyjny(a)		(93.562)	742.826	79.552	(318.101)
Przychody finansowe	12	57.842	18.136	3.715	15.254
Koszty finansowe	13	(229.034)	(538.579)	(178.824)	(319.221)
Udział w wynikach netto wspólnych przedsiębiorstw wycenianych metodą praw własności		(160)	(1.084)	1.494	1.002
Zysk/(Strata) przed opodatkowaniem		(264.914)	221.299	(94.063)	(621.066)
Podatek dochodowy od osób prawnych	14.1	15.712	(93.263)	59.022	431.127
Zysk/(Strata) netto		(249.202)	128.036	(35.041)	(189.939)
Inne całkowite dochody/(straty)					
<i>Pozycje, które w przyszłości mogą zostać zreklasyfikowane do wyniku:</i>					
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		1.018	1.241	4.026	4.023
Zabezpieczenia przepływów pieniężnych		13.161	(253.328)	(302.544)	(347.848)
Podatek dochodowy dotyczący zabezpieczenia przepływów pieniężnych	14.1	(2.500)	48.166	57.483	66.091
Inne całkowite dochody/(straty) netto		11.679	(203.921)	(241.035)	(277.734)
Całkowite straty ogółem		(237.523)	(75.885)	(276.076)	(467.673)
Zysk/(Strata) netto przypisany/(a):					
Akcjonariuszom Jednostki Dominującej		(249.193)	128.051	(35.038)	(189.924)
Udziałom niekontrolującym		(9)	(15)	(3)	(15)
		(249.202)	128.036	(35.041)	(189.939)
Całkowite straty ogółem przypisane:					
Akcjonariuszom Jednostki Dominującej		(237.514)	(75.870)	(276.074)	(467.659)
Udziałom niekontrolującym		(9)	(15)	(2)	(14)
		(237.523)	(75.885)	(276.076)	(467.673)
Zysk/(Strata) netto przypisany/(a) akcjonariuszom Jednostki Dominującej na jedną akcję (w złotych)					
Średnia ważona liczba akcji w tysiącach sztuk	15	184.873	184.873	142.717	142.717
- podstawowy/(a)	15	(1,35)	0,69	(0,25)	(1,33)
- rozwodniony/(a)	15	(1,35)	0,69	(0,25)	(1,33)

w tysiącach złotych	Nota	30 września 2015 (niebadane)	31 grudnia 2014 (dane przekształcone) (badane)
AKTYWA			
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe		9.443.448	9.481.883
Wartość firmy		46.688	46.688
Pozostałe aktywa niematerialne		513.009	557.458
Wspólne przedsięwzięcia wyceniane metodą praw własności		98.430	99.599
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	14.2	1.417.623	1.488.901
Pochodne instrumenty finansowe		1.549	-
Pozostałe aktywa długoterminowe		115.506	107.288
Aktywa trwałe razem		11.636.253	11.781.817
Aktywa obrotowe			
Zapasy		3.877.714	3.917.129
- w tym zapasy obowiązkowe		2.338.309	2.243.655
Należności z tytułu dostaw i usług		1.445.471	1.406.501
Należności z tytułu podatku dochodowego		67.419	59.596
Pochodne instrumenty finansowe		106.324	4.430
Pozostałe aktywa krótkoterminowe		966.199	1.419.034
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	19	741.368	348.215
Aktywa obrotowe razem		7.204.495	7.154.905
Aktywa trwałe (lub grupy do zbycia) przeznaczone do sprzedaży		6.823	10.435
Aktywa razem		18.847.571	18.947.157
KAPITAŁ WŁASNY I ZOBOWIĄZANIA			
Kapitał własny			
Kapitał podstawowy		184.873	184.873
Nadwyżka ceny emisyjnej nad wartością nominalną akcji		2.228.310	2.229.626
Kapitał rezerwowý z wyceny zabezpieczeń przepływów pieniężnych		(617.697)	(412.535)
Zyski zatrzymane		6.319.016	6.190.989
Różnice kursowe z przeliczenia		66.576	65.335
Kapitał własny przypisany akcjonariuszom Jednostki Dominującej		8.181.078	8.258.288
Udziały niekontrolujące		160	175
Kapitał własny razem		8.181.238	8.258.463
Zobowiązania długoterminowe			
Kredyty, pożyczki, obligacje oraz zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	20	4.435.141	4.495.562
Pochodne instrumenty finansowe		68.258	62.626
Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego	14.2	54.489	55.527
Świadczenia pracownicze		193.810	185.451
Pozostałe zobowiązania i rezerwy		633.070	657.563
Zobowiązania długoterminowe razem		5.384.768	5.456.729
Zobowiązania krótkoterminowe			
Kredyty, pożyczki, obligacje oraz zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	20	2.163.150	2.168.106
Pochodne instrumenty finansowe		74.776	135.917
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług		1.399.987	1.692.839
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego		11.959	4.667
Świadczenia pracownicze		108.302	84.038
Pozostałe zobowiązania i rezerwy		1.516.238	1.137.310
Zobowiązania krótkoterminowe razem		5.274.412	5.222.877
Zobowiązania bezpośrednio związane z aktywami trwałymi (lub grupami do zbycia) przeznaczonymi do sprzedaży		7.153	9.088
Zobowiązania razem		10.666.333	10.688.694
Kapitał własny i zobowiązania razem		18.847.571	18.947.157

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPIŹYWÓW PIENIĘŻNYCH
za okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2015 roku
 sporządzone metodą pośrednią

w tysiącach złotych	Nota	9 miesięcy zakończone 30 września 2015 (niebadane)	9 miesięcy zakończone 30 września 2014 (niebadane)
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk/(Strata) netto		128.036	(189.939)
Korekty:		998.739	1.185.426
Podatek dochodowy	14.1	93.263	(431.127)
Udział w wynikach netto wspólnych przedsięwzięć wycenianych metodą praw własności		1.084	(1.002)
Amortyzacja	8, 9	540.297	590.848
(Zyski)/Straty z tytułu różnic kursowych		277.188	68.770
Odsetki i dywidendy		123.674	131.760
(Zyski)/Straty z tytułu działalności inwestycyjnej		20.672	593.594
Rozliczenie i wycena pochodnych instrumentów finansowych	13	4.762	93.695
(Zwiększenie) stanu należności z tytułu dostaw i usług		(38.970)	(520.431)
Zmniejszenie/(Zwiększenie) stanu pozostałych aktywów		17.007	(22.281)
Zmniejszenie stanu zapasów		33.905	817.654
(Zmniejszenie) stanu zobowiązań z tytułu dostaw i usług		(292.852)	(222.639)
Zwiększenie stanu pozostałych zobowiązań i rezerw		186.086	90.336
Zwiększenie/(Zmniejszenie) stanu świadczeń pracowniczych		32.623	(3.751)
Podatek dochodowy zapłacony		(41.042)	(65.564)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		1.085.733	929.923
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Dywidendy otrzymane - wspólne przedsięwzięcia wyceniane metodą praw własności		832	7.264
Dywidendy otrzymane od jednostek pozostałych		907	894
Odsetki otrzymane		13.164	4.229
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i pozostałych aktywów niematerialnych		15.657	13.878
Sprzedaż zorganizowanej części przedsiębiorstwa	18	2.300	-
Wpływy z tytułu ostatecznego rozliczenia nabycia pakietu aktywów Heimdal		-	12.575
Zakup rzeczowych aktywów trwałych i pozostałych aktywów niematerialnych		(435.573)	(803.446)
Zakup udziałów w jednostkach powiązanych		-	(17)
Wniesienie wkładów pieniężnych - wspólne przedsięwzięcia wyceniane metodą praw własności	2	(1.048)	(339)
Środki pieniężne przeznaczone na realizację Projektu EFRA	19	(535.051)	-
Depozyt zabezpieczający		(7.065)	(521)
Kaucja na zabezpieczenie realizacji kontraktu na usługi inżynierskie, zakupowe i zarządcze związane z morskim centrum wydobywczym na złożu B-8		(2.874)	-
Wydatek z tytułu premii opcyjnej		(4.907)	-
Rozliczenie pochodnych instrumentów finansowych		10.369	1.627
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(943.289)	(763.856)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Wpływy z tytułu zaciągniętych kredytów	20.1	524.409	473.784
Wpływy z tytułu zaciągniętych pożyczek	20.2	-	106.901
Wpływy z tytułu emisji akcji serii D Grupy LOTOS S.A.	19	981.551	-
Otrzymane dotacje		-	1.239
Depozyt zabezpieczający		-	2.111
Przepływy środków pieniężnych wynikające ze zmian w udziale w jednostkach zależnych nie skutkujące utratą kontroli		(31)	(54)
Wydatki z tytułu spłaty kredytów	20.1	(814.417)	(688.539)
Wydatki z tytułu spłaty pożyczek	20.2	(8.035)	(9.726)
Wydatki z tytułu prowizji przygotowawczych od kredytów		(36.620)	-
Zapłacone odsetki		(133.873)	(130.880)
Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego		(13.694)	(14.784)
Rozliczenie pochodnych instrumentów finansowych		(158.534)	5.881
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		340.756	(254.067)
Przepływy pieniężne netto razem		483.200	(88.000)
Zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych		(953)	3.370
Zmiana stanu środków pieniężnych netto		482.247	(84.630)
Środki pieniężne na początek okresu		(166.687)	(3.075)
Środki pieniężne na koniec okresu	19	315.560	(87.705)

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITAŁE WŁASNYM
za okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2015 roku

	Kapitał podstawowy	Nadwyżka ceny emisyjnej nad wartością nominalną akcji	Kapitał rezerwowy z wyceny zabezpieczeń przepływów pieniężnych	Zyski zatrzymane	Różnice kursowe z przeliczenia	Kapitał własny przypisany akcjonariuszom Jednostki Dominującej	Udziały niekontrolujące	Kapitał własny razem
w tysiącach złotych								
1 stycznia 2015 (badane)	184.873	2.229.626	(412.535)	6.190.989	65.335	8.258.288	175	8.258.463
<i>Zysk/(Strata) netto</i>	-	-	-	128.051	-	128.051	(15)	128.036
<i>Inne całkowite dochody/(straty) netto</i>	-	-	(205.162)	-	1.241	(203.921)	-	(203.921)
Całkowite dochody/(straty) ogółem	-	-	(205.162)	128.051	1.241	(75.870)	(15)	(75.885)
Koszty emisji akcji serii D	-	(1.316)	-	-	-	(1.316)	-	(1.316)
Pozostałe	-	-	-	(24)	-	(24)	-	(24)
30 września 2015 (niebadane)	184.873	2.228.310	(617.697)	6.319.016	66.576	8.181.078	160	8.181.238
1 stycznia 2014 (badane)	129.873	1.311.348	61.019	7.666.833	20.234	9.189.307	289	9.189.596
<i>Strata netto</i>	-	-	-	(189.924)	-	(189.924)	(15)	(189.939)
<i>Inne całkowite dochody/(straty) netto</i>	-	-	(281.757)	-	4.022	(277.735)	1	(277.734)
Całkowite dochody/(straty) ogółem	-	-	(281.757)	(189.924)	4.022	(467.659)	(14)	(467.673)
Wykup akcji spółki LOTOS Petrobaltic S.A. od udziałowców niekontrolujących	-	-	-	29	-	29	(83)	(54)
Pozostałe	-	-	-	(12)	-	(12)	-	(12)
30 września 2014 (niebadane)	129.873	1.311.348	(220.738)	7.476.926	24.256	8.721.665	192	8.721.857

Dodatkowe informacje i objaśnienia załączone na stronach od 8 do 41 stanowią integralną część śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego za okres 3 i 9 miesięcy zakończony 30 września 2015 roku

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO ŚRÓDROCZNEGO SKRÓCONEGO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO SPORZĄDZONEGO ZA OKRES 3 I 9 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 30 WRZEŚNIA 2015 ROKU
1. Informacje ogólne

Grupa LOTOS Spółka Akcyjna („Grupa LOTOS S.A.”, „Spółka”, „Jednostka Dominująca”) została utworzona 18 września 1991 roku. Siedziba Spółki mieści się w Polsce pod adresem: 80 – 718 Gdańsk, ul. Elbląska 135.

Podstawowym przedmiotem działalności Grupy Kapitałowej Grupy LOTOS S.A. („Grupa Kapitałowa”, „Grupa”) jest wytwarzanie i przetwarzanie produktów rafinacji ropy naftowej oraz ich sprzedaż hurtowa i detaliczna. Grupa prowadzi również działalność w zakresie pozyskiwania oraz eksploatacji złóż ropy naftowej i gazu ziemnego. Według klasyfikacji Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie, Grupa LOTOS S.A. zakwalifikowana jest do sektora paliwowego.

2. Skład Grupy Kapitałowej

W skład Grupy Kapitałowej LOTOS wchodzi: Grupa LOTOS S.A. jako Jednostka Dominująca oraz podmioty o profilu produkcyjnym, usługowym i handlowym (spółki zależne oraz spółki pośrednio zależne od Grupy LOTOS S.A.) i fundacja.

Ponadto Grupa posiada udziały we wspólnych przedsięwzięciach wycenianych metodą praw własności.

Poniżej przedstawiono informacje na temat siedziby i przedmiotu działalności wymienionych wyżej podmiotów, a także dane na temat procentowego udziału Grupy w ich własności oraz wskazanie stosowanej przez Grupę metody konsolidacji:

Nazwa podmiotu	Siedziba	Przedmiot działalności	Procentowy udział Grupy we własności jednostki		
			30.09.2015	31.12.2014	30.09.2014
Jednostka Dominująca					
<i>Segment produkcji i handlu</i>					
• Grupa LOTOS S.A.	Gdańsk	Wytwarzanie i przetwarzanie produktów rafinacji ropy naftowej (głównie paliw) oraz ich sprzedaż hurtowa	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
Jednostki bezpośrednio zależne konsolidowane metodą pełną					
<i>Segment wydobywczy</i>					
• LOTOS Petrobaltic S.A. (spółka posiada swoją grupę kapitałową: GK LOTOS Petrobaltic S.A.)	Gdańsk	Pozyskiwanie oraz eksploatacja złóż ropy naftowej i gazu ziemnego	99,99%	99,99%	99,99%
<i>Segment produkcji i handlu</i>					
• LOTOS Paliwa Sp. z o.o.	Gdańsk	Sprzedaż hurtowa, detaliczna paliw, lekkiego oleju opałowego, zarządzanie siecią stacji paliw LOTOS	100,00%	100,00%	100,00%
• LOTOS Oil Sp. z o.o.	Gdańsk	Produkcja i sprzedaż olejów smarowych i smarów oraz sprzedaż olejów bazowych	100,00%	100,00%	100,00%
• LOTOS Asfalt Sp. z o.o.	Gdańsk	Produkcja i sprzedaż asfaltów	100,00%	100,00%	100,00%
• LOTOS Kolej Sp. z o.o.	Gdańsk	Transport kolejowy	100,00%	100,00%	100,00%
• LOTOS Serwis Sp. z o.o.	Gdańsk	Działalność w zakresie utrzymania ruchu mechanicznego, elektrycznego i automatyki, usługi remontowe	100,00%	100,00%	100,00%
• LOTOS Lab Sp. z o.o.	Gdańsk	Wykonywanie analiz laboratoryjnych	100,00%	100,00%	100,00%
• LOTOS Straż Sp. z o.o.	Gdańsk	Ochrona przeciwpożarowa	100,00%	100,00%	100,00%
• LOTOS Ochrona Sp. z o.o.	Gdańsk	Ochrona mienia i osób	100,00%	100,00%	100,00%
• LOTOS Terminale S.A. (spółka posiada swoją grupę kapitałową: GK LOTOS Terminale S.A.)	Czechowice-Dziedzice	Magazynowanie i dystrybucja paliw	100,00%	100,00%	100,00%
• LOTOS Infrastruktura S.A. (spółka posiada swoją grupę kapitałową: GK LOTOS Infrastruktura S.A.)	Jasło	Magazynowanie i dystrybucja paliw, wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi	100,00%	100,00%	100,00%
<i>Pozostałe</i>					
• LOTOS Gaz S.A. w likwidacji	Kraków	Spółka nie prowadzi działalności operacyjnej	100,00%	100,00%	100,00%
• LOTOS Park Technologiczny Sp. z o.o. w likwidacji	Jasło	Spółka nie prowadzi działalności operacyjnej	- ⁽¹⁾	100,00%	100,00%
Jednostki bezpośrednio zależne nieobjęte konsolidacją ⁽²⁾					
• Infrastruktura Kolejowa Sp. z o.o.	Gdańsk	Spółka nie prowadzi działalności operacyjnej	100,00%	100,00%	-
• Fundacja LOTOS ⁽³⁾	Gdańsk	Działalność społecznie użyteczna w sferze zadań publicznych określonych w ustawie o działalności pożytku publicznego. Fundacja nie prowadzi działalności gospodarczej.	100,00%	-	-

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Noty objaśniające do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego
za okres 3 i 9 miesięcy zakończony 30 września 2015 roku

Nazwa podmiotu	Siedziba	Przedmiot działalności	Procentowy udział Grupy we własności jednostki		
			30.09.2015	31.12.2014	30.09.2014
Jednostki pośrednio zależne konsolidowane metodą pełną					
<u>Segment produkcji i handlu</u>					
<i>GK LOTOS Infrastruktura S.A.</i>					
• RCEoenergia Sp. z o.o.	Czechowice-Dziedzice	Wytwarzanie i dystrybucja energii elektrycznej, ciepła i gazu	100,00%	100,00%	100,00%
<i>GK LOTOS Terminale S.A.</i>					
• LOTOS Biopaliwa Sp. z o.o.	Czechowice-Dziedzice	Produkcja estrów metylowych kwasów tłuszczowych (FAME)	100,00%	100,00%	100,00%
<u>Segment wydobywczy</u>					
<i>GK LOTOS Petrobaltic S.A.</i>					
• LOTOS Exploration and Production Norge AS	Norwegia, Stavanger	Poszukiwanie i wydobycie ropy naftowej na Norweskim Szelfie Kontynentalnym; świadczenie usług związanych z poszukiwaniem i wydobyciem ropy naftowej i gazu ziemnego	99,99%	99,99%	99,99%
• Aphrodite Offshore Services N.V.	Curaçao	Świadczenie usług w obszarze transportu morskiego (spółka nie prowadzi działalności operacyjnej)	99,99%	99,99%	99,99%
• B8 Sp. z o.o.	Gdańsk	Działalność usługowa wspomagająca górnictwo i wydobywanie	99,99%	99,99%	99,99%
• B8 Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością BALTIC S.K.A.	Gdańsk	Poszukiwanie i eksploatacja złóż ropy i gazu ziemnego	99,99%	99,99%	99,99%
• Miliana Shipholding Company Ltd. (spółka posiada swoją grupę kapitałową: GK Miliana Shipholding Company Ltd.)	Cypr, Nikozja	Świadczenie usług magazynowania i transportu ropy naftowej oraz innych usług w obszarze transportu morskiego	99,99%	99,99%	99,99%
• Technical Ship Management Sp. z o.o. (spółka posiada swoją grupę kapitałową: GK Technical Ship Management Sp. z o.o.)	Gdańsk	Działalność usługowa wspomagająca transport morski, doradztwo w zakresie eksploatacji statków	99,99%	99,99%	99,99%
• SPV Baltic Sp. z o.o.	Gdańsk	Świadczenie usług w obszarze transportu morskiego	99,99%	99,99%	99,99%
• Miliana Shipmanagement Ltd.	Cypr, Nikozja	Świadczenie usług w obszarze transportu morskiego	99,99%	99,99%	99,99%
• Miliana Shipping Group Ltd. (spółka posiada swoją grupę kapitałową: GK Miliana Shipping Group Ltd.)	Cypr, Nikozja	Zarządzanie posiadanymi aktywami	99,99%	99,99%	99,99%
• Bazalt Navigation Company Ltd.	Cypr, Nikozja	Czarter statku	99,99%	99,99%	99,99%
• Granit Navigation Company Ltd.	Cypr, Nikozja	Czarter statku	99,99%	99,99%	99,99%
• Kambr Navigation Company Ltd.	Cypr, Nikozja	Czarter statku	99,99%	99,99%	99,99%
• St. Barbara Navigation Company Ltd.	Cypr, Nikozja	Czarter statku	99,99%	99,99%	99,99%
• Petro Icarus Company Ltd.	Cypr, Nikozja	Czarter statku	99,99%	99,99%	99,99%
• Petro Aphrodite Company Ltd.	Cypr, Nikozja	Czarter statku	99,99%	99,99%	99,99%
• AB LOTOS Geonafra (spółka posiada swoją grupę kapitałową: GK AB LOTOS Geonafra)	Litwa, Gargzdai	Poszukiwanie i wydobycie ropy naftowej, świadczenie usług wiertniczych oraz kupno i sprzedaż ropy naftowej	99,99%	99,99%	99,99%
• UAB Genciu Nafta	Litwa, Gargzdai	Poszukiwanie i wydobycie ropy naftowej	99,99%	99,99%	99,99%
• UAB Manifoldas	Litwa, Gargzdai	Poszukiwanie i wydobycie ropy naftowej	99,99%	99,99%	99,99%
<u>Pozostałe</u>					
<i>GK LOTOS Petrobaltic S.A.</i>					
• Energobaltic Sp. z o.o.	Władysławowo	Produkcja energii elektrycznej, energii cieplnej, LPG oraz kondensatu gazowego	99,99%	99,99%	99,99%

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Noty objaśniające do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego
za okres 3 i 9 miesięcy zakończony 30 września 2015 roku

Nazwa podmiotu	Siedziba	Przedmiot działalności	Procentowy udział Grupy we własności jednostki		
			30.09.2015	31.12.2014	30.09.2014
Wspólne przedsięwzięcia wyceniane metodą praw własności					
• LOTOS - Air BP Polska Sp. z o.o. ⁽⁴⁾	Gdańsk	Handel paliwem lotniczym oraz usługi logistyczne	50,00%	50,00%	50,00%
<i>GK LOTOS Petrobaltic S.A.</i>					
• Baltic Gas Sp. z o.o. ⁽⁵⁾	Gdańsk	Górnictwo ropy naftowej i gazu ziemnego (działalność usługowa wspomagająca eksploatację złóż ropy naftowej i gazu ziemnego)	49,99%	49,99%	49,99%
• Baltic Gas spółka z ograniczoną odpowiedzialnością i wspólnicy sp.k. ⁽⁵⁾	Gdańsk	Górnictwo ropy naftowej i gazu ziemnego	44,73%	62,40%	62,40%
<i>GK AB LOTOS Geonafta</i>					
• UAB Minijos Nafta ⁽⁶⁾	Litwa, Gargždai	Poszukiwanie i wydobywanie ropy naftowej	49,99%	49,99%	49,99%

⁽¹⁾ Dnia 12 marca 2015 roku spółka LOTOS Park Technologiczny Sp. z o.o. w likwidacji została wykreślona z rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego. Postępowanie likwidacyjne było konsekwencją realizowanego „Programu Efektywność i Rozwój 2013 - 2015”, którego jednym z elementów jest porządkowanie struktury Grupy Kapitałowej LOTOS.

⁽²⁾ Podmioty wyłączono z konsolidacji z uwagi na fakt, iż wielkości wykazywane w sprawozdaniach finansowych tych jednostek na dzień 30 września 2015 roku są nieistotne dla realizacji obowiązku określonego w standardzie MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe”.

⁽³⁾ W dniu 1 czerwca 2015 roku Grupa LOTOS S.A. utworzyła fundację pod nazwą Fundacja LOTOS. Misją Fundacji jest wszechstronna działalność społeczna wnosząca pozytywny wkład w rozwój otoczenia społecznego i przyrodniczego. Działalność Fundacji LOTOS skoncentrowana jest głównie na projektach z zakresu ekologii i ochrony środowiska, nauki, edukacji i oświaty oraz rozwoju społecznego.

⁽⁴⁾ Umowa joint venture Grupy LOTOS S.A. z BP Europe SE na prowadzenie działalności w zakresie dostaw paliwa lotniczego w ramach spółki LOTOS - Air BP Polska Sp. z o.o.

⁽⁵⁾ Umowa współpracy spółek LOTOS Petrobaltic S.A. oraz CalEnergy Resources Poland Sp. z o.o. w zakresie zagospodarowania i eksploatacji złóż gazokondensatowych B-4 i B-6 na Morzu Bałtyckim realizowana poprzez spółki celowe Baltic Gas spółka z ograniczoną odpowiedzialnością i wspólnicy sp.k. oraz Baltic Gas Sp. z o.o. (Komplementariusz).

W rozumieniu regulacji MSSF spółki: Baltic Gas Sp. z o.o. i wspólnicy sp.k. oraz Baltic Gas Sp. z o.o. stanowią wspólne przedsięwzięcia wyceniane przez Grupę metodą praw własności (MSSF 11).

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2015 spółki: Cal Energy Resources Poland Sp. z o.o. i LOTOS Petrobaltic S.A. wniosły umówione wcześniej wkłady pieniężne do jednostki Baltic Gas spółka z ograniczoną odpowiedzialnością i wspólnicy sp. k., odpowiednio w kwotach: 34.476 tys. zł i 1.027 tys. zł, co wpłynęło na zmianę procentowego udziału Grupy we własności tej jednostki. Ponadto w 2 kwartale 2015 roku wspólnicy Ci objęli nowo utworzone udziały w podwyższonym o kwotę 40 tys. zł kapitale jednostki Baltic Gas Sp. z o.o. Oba zdarzenia pozostają bez istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy (wydatki z tytułu wniesionych wkładów pieniężnych przez spółkę LOTOS Petrobaltic S.A. do ww. spółek w kwocie 1.048 tys. zł Grupa wykazała w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych za okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2015 roku w pozycji *Wniesienie wkładów pieniężnych – wspólne przedsięwzięcia wyceniane metodą praw własności*).

⁽⁶⁾ Wspólne przedsięwzięcie w zakresie działalności poszukiwawczo-wydobyczej ropy naftowej na terytorium Litwy realizowane w formie spółki UAB Minijos Nafta.

3. Zmiany struktury jednostki w ciągu okresu śródrocznego, w tym wynikające z połączenia jednostek, przejęcia lub sprzedaży jednostek zależnych i inwestycji długoterminowych, restrukturyzacji i zaniechania działalności

Od dnia kończącego poprzedni rok finansowy, tj. dnia 31 grudnia 2014 roku (patrz nota 2 do skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok 2014) nie wystąpiły istotne zmiany w strukturze Grupy.

4. Zasady sporządzania i prezentacji

Niniejsze śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej LOTOS („śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe”, „śródroczne sprawozdanie finansowe”, „skonsolidowane sprawozdanie finansowe”, „sprawozdanie finansowe”) zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowym Standardem Rachunkowości MSR 34 „Śródroczna sprawozdawczość finansowa”, który został zatwierdzony przez Unię Europejską.

Niniejsze śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe przedstawia sytuację finansową Grupy na dzień 30 września 2015 roku i 31 grudnia 2014 roku, wyniki jej działalności za okres 3 i 9 miesięcy zakończony 30 września 2015 roku i 2014 roku oraz przepływy pieniężne za okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2015 roku i 2014 roku.

Śródroczne sprawozdanie finansowe powinno być czytane łącznie ze zbadanym Skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupy Kapitałowej LOTOS za rok 2014, opublikowanym w dniu 6 marca 2015 roku („skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok 2014”).

Zaprezentowane w śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym dane na dzień 30 września 2015 roku oraz za okres 9 miesięcy zakończony tą datą, jak również porównywalne dane finansowe za okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2014 roku, zawarte w niniejszym śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym podlegały przeglądowi przez biegłego rewidenta. Zaprezentowane dane finansowe za okres 3 miesięcy zakończony 30 września 2015 roku, jak również porównywalne dane finansowe za okres 3 miesięcy zakończony 30 września 2014 roku, zawarte w niniejszym śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym nie podlegały przeglądowi przez biegłego rewidenta. Dane na dzień 31 grudnia 2014 roku podlegały badaniu, opinia biegłego rewidenta z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok 2014 została wydana w dniu 5 marca 2015 roku.

Niniejsze śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez spółki Grupy w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez spółki Grupy.

Walutą funkcjonalną Jednostki Dominującej i walutą prezentacji śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest złoty polski, a wszystkie wartości w nim zaprezentowane, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach złotych.

4.1 Zasady rachunkowości

Przy sporządzaniu niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupa zastosowała takie same zasady rachunkowości i metody wycień jak przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok 2014 (patrz nota 7 do skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok 2014).

W okresach rozpoczynających się w dniu i po 1 stycznia 2015 roku obowiązują nowe standardy, zmiany w obowiązujących standardach oraz interpretacje, które zostały przyjęte przez Unię Europejską („UE”):

- Zmiany wynikające z przeglądu MSSF cykl 2010 - 2012 wydane w dniu 12 grudnia 2013 roku (mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2014 roku lub później) – w UE najpóźniej dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lutego 2015 roku lub później,
- Zmiany wynikające z przeglądu MSSF cykl 2011 - 2013 wydane w dniu 12 grudnia 2013 roku (mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2014 roku lub później) – w UE najpóźniej dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2015 roku lub później,
- Zmiany do MSR 19 „Świadczenia pracownicze: Programy określonych świadczeń: Składki pracownicze” (mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2014 roku lub później) – w UE najpóźniej dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lutego 2015 roku lub później,
- Interpretacja KIMSF 21 „Opłaty publiczne” opublikowana 20 maja 2013 roku (mającą zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2014 roku lub później – w UE mającą zastosowanie najpóźniej dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 17 czerwca 2014 roku lub później).

Powyższe zmiany oraz interpretacje do MSSF nie mają istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy.

4.2 Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, ale nie mają zastosowania

Nowe standardy, zmiany w obowiązujących standardach oraz interpretacje, które nie zostały przyjęte przez Unię Europejską:

- MSSF 9 „Instrumenty finansowe” wydany w dniu 24 lipca 2014 roku (ma zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później),
- MSSF 14 „Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe” wydany w dniu 30 stycznia 2014 roku (ma zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub później),
- MSSF 15 „Przychody z tytułu umów z klientami” wydany w dniu 28 maja 2014 roku (ma zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później),
- Zmiany do MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne: Rozliczenie nabycia udziału we wspólnej działalności” wydane w dniu 6 maja 2014 roku (mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub później),
- Zmiany do MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe” i MSR 38 „Aktywa niematerialne”: Wyjaśnienie dopuszczalnych metod amortyzacji; wydane w dniu 12 maja 2014 roku (mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub później),
- Zmiany do MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe” i MSR 41 „Rolnictwo”: Rośliny produkcyjne; wydane w dniu 30 czerwca 2014 roku (mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub później),
- Zmiany do MSR 27 „Jednostkowe sprawozdania finansowe: Metoda praw własności w jednostkowym sprawozdaniu finansowym” wydane w dniu 12 sierpnia 2014 roku (mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później),
- Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe” i MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach”: Transakcje sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem; wydane w dniu 11 września 2014 roku (mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później),
- Zmiany wynikające z przeglądu MSSF cykl 2012 - 2014 wydane w dniu 25 września 2014 roku (mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub później),
- Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”: Inicjatywa dotycząca ujawnień; wydane 18 grudnia 2014 roku (mające zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku),
- Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe”, MSSF 12 „Ujawnianie informacji na temat udziałów w innych jednostkach” i MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach”: Jednostki inwestycyjne: zastosowanie wyjątku od konsolidacji; wydane 18 grudnia 2014 roku (mające zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku).

Grupa nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie żadnego ze standardów, interpretacji lub zmian, które nie weszły dotychczas w życie. Zarząd Spółki jest w trakcie analizy i oceny ich wpływu na stosowane przez Grupę zasady (polityki) rachunkowości oraz przyszłe sprawozdania finansowe.

4.3 Zastosowane kursy walut

Dla potrzeb wyceny bilansowej oraz przeliczenia na złote polskie sprawozdań finansowych zagranicznych jednostek i grup kapitałowych zastosowano następujące kursy walut obcych ustalone na podstawie notowań ogłaszanych przez Narodowy Bank Polski („NBP”):

Średni kurs NBP na dzień	30 wrzesień 2015 ⁽¹⁾	31 grudnia 2014 ⁽²⁾
USD	3,7754	3,5072
EUR	4,2386	4,2623
NOK	0,4474	0,4735
LTL	- ⁽³⁾	1,2344

⁽¹⁾ Tabela kursów średnich NBP obowiązująca na dzień 30 września 2015 roku.

⁽²⁾ Tabela kursów średnich NBP obowiązująca na dzień 31 grudnia 2014 roku.

⁽³⁾ Z dniem 1 stycznia 2015 roku litewski LTL został zastąpiony EUR wraz z wejściem Republiki Litwy do strefy euro.

Średni kurs NBP za okres sprawozdawczy	9 miesięcy zakończone 30 września 2015 ⁽¹⁾	9 miesięcy zakończone 30 września 2014 ⁽²⁾
USD	3,7453	3,1030
EUR	4,1585	4,1803
NOK	0,4709	0,5054
LTL	- ⁽³⁾	1,2107

⁽¹⁾ Według kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów ustalonych przez NBP na ostatni dzień każdego zakończonego miesiąca okresu od 1 stycznia 2015 roku do 30 września 2015 roku.

⁽²⁾ Według kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów ustalonych przez NBP na ostatni dzień każdego zakończonego miesiąca okresu od 1 stycznia 2014 roku do 30 września 2014 roku.

⁽³⁾ Z dniem 1 stycznia 2015 roku litewski LTL został zastąpiony EUR wraz z wejściem Republiki Litwy do strefy euro.

4.4 Zmiana danych prezentowanych we wcześniejszych okresach sprawozdawczych, zmiana zasad rachunkowości oraz korekty błędów

Zmiany danych porównawczych w związku z emisją praw poboru

W związku z emisją praw poboru do akcji serii D oraz przydziałem akcji oferowanych w ramach wykonania praw poboru w roku 2014, Spółka dokonała zgodnie z wymogami MSR 33 „Zysk przypadający na jedną akcję”, kalkulacji wskaźnika zysku przypadającego na jedną akcję uwzględniając efekt praw poboru (emisja po cenie 18,10 zł za akcję w stosunku do wówczas obowiązującej ceny akcji Spółki na poziomie 25,95 zł), stosując tę zasadę retrospektywnie dla danych porównawczych za okres 3 i 9 miesięcy zakończony 30 września 2014 roku (patrz nota 15).

Pozostałe zmiany

W związku ze zmianą klasyfikacji części aktywów trwałych w toku budowy w okresie sprawozdawczym zakończonym 30 września 2015 roku, Grupa dokonała zmiany prezentacji w danych porównawczych sprawozdania z sytuacji finansowej przenosząc kwotę 3.771 tys. zł z pozycji *Rzeczowe aktywa trwałe* do pozycji *Pozostałe aktywa niematerialne* na dzień 31 grudnia 2014 roku.

5. Sezonowość i cykliczność działalności w okresie śródrocznym

Działalność Grupy nie wykazuje sezonowości lub cykliczności w okresie śródrocznym.

6. Istotne zmiany pozycji sprawozdawczych, kwoty mające znaczący wpływ na aktywa, zobowiązania, kapitał, wynik finansowy netto lub przepływy środków pieniężnych, które są nietypowe ze względu na ich rodzaj, wielkość, wywierany wpływ lub częstotliwość

Wszelkie istotne zmiany pozycji sprawozdawczych po zakończeniu ostatniego rocznego okresu sprawozdawczego, którym był rok 2014, zostały zaprezentowane w podstawowych częściach sprawozdania uzupełnionych dodatkową informacją zawartą w poszczególnych notach objaśniających. Ponadto Grupa zwraca uwagę iż:

- Na dzień 30 września 2015 roku rzeczowe aktywa trwałe związane z zagospodarowaniem zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego obejmują m.in. nakłady poniesione przez spółkę LOTOS Exploration and Production Norge AS („LOTOS E&P Norge AS”, GK LOTOS Petrobaltic S.A.) na zagospodarowanie położonego na Morzu Północnym złoża YME.

W poprzednich latach, w związku ze znaczącymi opóźnieniami w realizacji projektu zagospodarowania złoża YME, przekroczeniem zakładanych nakładów inwestycyjnych i wadliwością platformy MOPU (ang. Mobile Offshore Production Unit) przeznaczonej do eksploatacji złoża, Grupa dokonywała testów na utratę wartości aktywów YME skutkujących odpisami aktualizującymi, aż do całkowitego spisania nakładów poniesionych na ten projekt w roku 2014 (patrz skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok 2014, nota 13.1.2).

Ujęty w niniejszym śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej odpis aktualizujący aktywa projektu YME do wartości zerowej stanowi ogółem kwotę 1.467 mln zł (3.278 mln NOK) i pozostaje bez wpływu na realizowalność pozostałych aktywów LOTOS E&P Norge AS związanych z innymi licencjami produkcyjnymi i poszukiwawczymi.

Ze względu na charakter obowiązującej umowy Joint Operating Agreement pomiędzy partnerami projektu YME oraz gwarancje wystawione przez spółkę LOTOS Petrobaltic S.A. dla rządu norweskiego za działania spółki LOTOS E&P Norge AS w zakresie poszukiwań i wydobywania na Norweskim Szelfie Kontynentalnym spółka LOTOS E&P Norge AS nie wyklucza ponoszenia dalszych nakładów na złożo YME oraz konieczności aktualizacji wartości oczekiwanych kosztów związanych z likwidacją, w szczególności po uzyskaniu dnia 2 lipca 2015 roku decyzji władz norweskich (MPE – Ministerstwo ds. Ropy i Energii) zwalniających partnerów projektu YME z konieczności dostarczenia zrewidowanej koncepcji zagospodarowania złoża (tzw. „PDO”, z ang. „Plans for Development and Operation”) i zobowiązania partnerów licencji do przedstawienia do zatwierdzenia planu likwidacji złoża do dnia 30 czerwca 2016 roku.

Na dzień 30 września 2015 roku, zgodnie z decyzją większościowych przedstawicieli konsorcjum oraz decyzją MPE, trwają prace nad wypracowaniem ostatecznego scenariusza dla planu całkowitej likwidacji infrastruktury złoża YME, który ma być podstawą do dalszych decyzji dotyczących projektu YME. Obecnie zakłada się, iż zakończenie procesu likwidacji YME nastąpi do końca 2020 roku.

W ocenie LOTOS E&P Norge AS, wartość wykazanej w niniejszym sprawozdaniu finansowym rezerwy na likwidację infrastruktury związanej ze złożem YME (patrz nota 21), odzwierciedla niezbędny poziom zaangażowania LOTOS E&P Norge AS w fazie ewentualnej realizacji scenariusza wcześniejszej pełnej likwidacji infrastruktury do końca 2020 roku. Jest to konsekwencja realizowanej aktualnie fazy opracowywania planu likwidacji infrastruktury związanej ze złożem YME, przyjętej przez konsorcjum głosami większości konsorcjantów i odzwierciedlonej w zaproponowanym na 2016 rok budżecie projektu, uwzględniając jednocześnie obniżenie szacunku kosztów likwidacji w latach 2016 - 2020, w związku z rynkowym obniżeniem poziomu kosztów usług serwisowych dla tego typu prac w Norwegii na skutek spadków rynkowych cen węglowodorów.

Ponadto kontynuowane są prace związane z usunięciem wadliwej platformy MOPU ze złoża YME, na które partnerzy pozyskali środki finansowe w ramach porozumienia zawartego z dostawcą platformy - spółką Single Buoy Moorings Inc. („SBM”, patrz nota 23.1). Aktualnie planowany termin dokonania operacji usunięcia platformy MOPU to 2 kwartał 2016 roku, natomiast poziom spodziewanych, w większości już zakontraktowanych kosztów tej operacji, został właściwie odzwierciedlony w niniejszym sprawozdaniu finansowym w ramach stosownych rezerw, według aktualnej, najlepszej wiedzy Zarządu Spółki na dzień sporządzenia sprawozdania (patrz nota 21).

Ze względu na dokonane odpisy aktualizujące wartość nakładów inwestycyjnych na złożo YME oraz poniesione straty i uzyskane z tego tytułu korzyści podatkowe możliwe do rozliczenia w przyszłości, na dzień 30 września 2015 roku Grupa prezentuje w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Łączna kwota aktywa podatkowego związanego z działalnością Grupy w Norwegii wynosiła na dzień 30 września 2015 roku 1.218 mln zł (2.722 mln NOK). Biorąc pod uwagę norweskie przepisy podatkowe, które nie ograniczają czasowo realizacji uzyskanych wcześniej korzyści podatkowych możliwych do rozliczenia w przyszłości, a także fakt osiągnięcia przychodów ze złóż produkcyjnych w ramach udziałów w aktywach obszaru Heimdal w Norwegii, Zarząd uważa, iż rozpoznane na dzień 30 września 2015 roku aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego jest w pełni realizowalne w wartości wykazanej w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

- Istotną część pozostałych krótkoterminowych zobowiązań niefinansowych wykazanych w pozycji *Pozostałe zobowiązania i rezerwy* w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 30 września 2015 roku stanowiły kwoty zobowiązań budżetowych Spółki o łącznej wartości 1.178.235 tys. zł (31 grudnia 2014: 683.560 tys. zł), których wzrost wynika głównie ze spadku podatku naliczonego VAT z tytułu importu ropy oraz z faktu zmiany terminu rozliczenia podatku VAT od importu ropy dostarczanej drogą rurociągową, w związku z wydaniem Spółce w dniu 15 maja 2015 roku przez Dyrektora Izby Celnej w Gdyni certyfikatu Upoważnionego Przedsiębiorcy AEO (Authorised Economic Operator). Dzięki uzyskaniu statusu AEO Spółka rozlicza podatek VAT od importu w terminie złożenia deklaracji VAT-7, to jest w terminie późniejszym niż dotychczas.
- W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2015 roku rozliczenia Spółki w zakresie podatku VAT za lata 2010 - 2011 były przedmiotem dwóch postępowań kontrolnych prowadzonych przez organy kontroli skarbowej. W dniu 30 września 2015 roku Spółka otrzymała dwie decyzje wydane przez Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w Bydgoszczy, w których to organ skarbowy określił wysokość zobowiązania w podatku VAT za okres styczeń – grudzień 2010 roku oraz styczeń – grudzień 2011 roku oraz wykazał zaległości w kwocie 48,4 mln zł za rok 2010 oraz 112,5 mln zł za rok 2011 (patrz nota 23.1). W związku z powyższymi decyzjami Spółka w sprawozdaniu z całkowitych dochodów za okres 3 i 9 miesięcy zakończony 30 września 2015 roku wykazała w pozycji *Pozostałe koszty operacyjne* koszty związane z VAT w wysokości 160,9 mln zł (patrz nota 11) oraz w pozycji *Koszty finansowe* koszty dotyczące odsetek od zaległości podatkowych w wysokości 77,9 mln zł (patrz nota 13).
- Opis zmian istotnych pozycji sprawozdawczych oraz czynników wpływających na wyniki finansowe osiągnięte w okresie sprawozdawczym przedstawiono w rozdziałach 5 – 7 Komentarza Zarządu do wyników skonsolidowanych za 3 kwartał 2015 roku. Krótkie podsumowanie wyników segmentów działalności Grupy zaprezentowano w rozdziałach 2 - 4 ww. dokumentu.

7. Zmiany wartości szacunkowych kwot, które były prezentowane w poprzednich okresach śródrocznych bieżącego roku obrotowego, lub zmiany wartości szacunkowych prezentowane w poprzednich latach obrotowych, jeśli wywierają one istotny wpływ na bieżący okres śródroczny

W Grupie nie wystąpiły istotne zmiany wartości szacunkowych kwot prezentowanych w poprzednich okresach sprawozdawczych, które miały istotny wpływ na bieżący okres śródroczny.

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Noty objaśniające do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego
za okres 3 i 9 miesięcy zakończony 30 września 2015 roku

8. Segmenty działalności

	Segment wydobywczy		Segment produkcji i handlu		Pozostałe ⁽¹⁾		Korekty konsolidacyjne		Skonsolidowane	
	3 miesiące zakończony 30 września 2015	9 miesięcy zakończony 30 września 2015	3 miesiące zakończony 30 września 2015	9 miesięcy zakończony 30 września 2015	3 miesiące zakończony 30 września 2015	9 miesięcy zakończony 30 września 2015	3 miesiące zakończony 30 września 2015	9 miesięcy zakończony 30 września 2015	3 miesiące zakończony 30 września 2015	9 miesięcy zakończony 30 września 2015
w tysiącach złotych	(niebadane)									
Przychody ze sprzedaży:	160.424	539.850	5.614.437	17.189.250	3.410	11.631	(67.840)	(257.060)	5.710.431	17.483.671
<i>między segmentami</i>	53.941	220.632	11.775	29.954	2.124	6.474	(67.840)	(257.060)	-	-
<i>poza Grupę Kapitałową</i>	106.483	319.218	5.602.662	17.159.296	1.286	5.157	-	-	5.710.431	17.483.671
Zysk/(Strata) operacyjny/(a) (EBIT)	15.234	61.035	(106.490)	644.162	(504)	(1.447)	(1.802)	39.076	(93.562)	742.826
Amortyzacja	58.361	190.296	116.276	346.000	1.739	5.261	(421)	(1.260)	175.955	540.297
Zysk/(Strata) operacyjny/(a) przed uwzględnieniem amortyzacji (EBITDA)	73.595	251.331	9.786	990.162	1.235	3.814	(2.223)	37.816	82.393	1.283.123

	Segment wydobywczy	Segment produkcji i handlu	Pozostałe ⁽¹⁾	Korekty konsolidacyjne	Skonsolidowane
	30 września 2015 (niebadane)				
w tysiącach złotych					
Aktywa razem	3.888.341	16.147.909	102.740	(1.291.419)	18.847.571
w tym:					
- aktywa z tytułu poszukiwań i oceny zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego	252.938	-	-	-	252.938
- aktywa z tytułu zagospodarowania i wydobycia zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego	1.404.628	-	-	-	1.404.628

⁽¹⁾ Zawiera spółki: LOTOS Gaz S.A. w likwidacji, Energobaltic Sp. z o.o.

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Noty objaśniające do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego
za okres 3 i 9 miesięcy zakończony 30 września 2015 roku

	Segment wydobywczy		Segment produkcji i handlu		Pozostałe ⁽¹⁾		Korekty konsolidacyjne		Skonsolidowane	
	3 miesiące zakończone 30 września 2014	9 miesięcy zakończone 30 września 2014	3 miesiące zakończone 30 września 2014	9 miesięcy zakończone 30 września 2014	3 miesiące zakończone 30 września 2014	9 miesięcy zakończone 30 września 2014	3 miesiące zakończone 30 września 2014	9 miesięcy zakończone 30 września 2014	3 miesiące zakończone 30 września 2014	9 miesięcy zakończone 30 września 2014
w tysiącach złotych	(niebadane)									
Przychody ze sprzedaży:	198.150	696.994	7.480.541	21.686.483	6.373	19.493	(135.236)	(476.886)	7.549.828	21.926.084
<i>między segmentami</i>	117.323	426.691	13.221	36.794	4.692	13.401	(135.236)	(476.886)	-	-
<i>poza Grupę Kapitałową</i>	80.827	270.303	7.467.320	21.649.689	1.681	6.092	-	-	7.549.828	21.926.084
Zysk/(Strata) operacyjny/(a) (EBIT)	(46.889) ⁽²⁾	(472.625) ⁽²⁾	92.599	153.618	1.160	5.545	32.682	(4.639)	79.552	(318.101)
Amortyzacja	87.844	240.325	114.279	345.193	2.228	6.658	(447)	(1.328)	203.904	590.848
Zysk/(Strata) operacyjny/(a) przed uwzględnieniem amortyzacji (EBITDA)	40.955	(232.300)	206.878	498.811	3.388	12.203	32.235	(5.967)	283.456	272.747
		Segment wydobywczy	Segment produkcji i handlu		Pozostałe⁽¹⁾		Korekty konsolidacyjne		Skonsolidowane	
		31 grudnia 2014								
		(badane)								
w tysiącach złotych										
Aktywa razem		3.944.812	16.028.893		112.330		(1.138.878)		18.947.157	
<i>w tym:</i>										
- aktywa z tytułu poszukiwań i oceny zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego		241.445	-		-		-			241.445
- aktywa z tytułu zagospodarowania i wydobycia zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego		1.331.027	-		-		-			1.331.027

⁽¹⁾ Zawiera spółki: LOTOS Park Technologiczny Sp. z o.o. w likwidacji, LOTOS Gaz S.A. w likwidacji, Energobaltic Sp. z o.o.

⁽²⁾ Wynik operacyjny segmentu wydobywczego za okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2014 roku uwzględnia odpis z tytułu utraty wartości aktywów związanych ze złożem YME w kwocie 584.673 tys. zł., w tym kwota 556.636 tys. zł odpisu dokonanej w 2 kwartale 2014 roku (z uwzględnieniem różnic kursowych z przeliczenia) oraz efekt dokonanej w 3 kwartale 2014 roku aktualizacji szacunku rezerwy na przyszłe koszty likwidacji morskiej kopalni ropy naftowej na złożu YME w kwocie 28.037 tys. zł (patrz noty: 11, 17 i 21).

9. Koszty według rodzaju

w tysiącach złotych	3 miesiące zakończone 30 września 2015 (niebadane)	9 miesięcy zakończone 30 września 2015 (niebadane)	3 miesiące zakończone 30 września 2014 (niebadane)	9 miesięcy zakończone 30 września 2014 (niebadane)
Amortyzacja	175.955	540.297	203.904	590.848
Zużycie materiałów i energii	4.375.058	13.233.577	6.433.433	18.547.313
- w tym różnice kursowe ⁽¹⁾	(6.573)	(770)	26.286	31.728
Usługi obce	359.677	1.038.539	323.526	909.718
Podatki i opłaty	101.329 ⁽²⁾	305.591 ⁽²⁾	44.586	140.091
Koszty świadczeń pracowniczych	163.006	515.373	164.340	506.135
Pozostałe koszty rodzajowe	48.442	148.030	74.009	267.099
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	252.397	890.083	240.805	721.978
Razem koszty według rodzaju	5.475.864	16.671.490	7.484.603	21.683.182
Zmiana stanu produktów oraz korekty kosztu własnego	142.873	(93.059)	(81.050)	(59.652)
Razem	5.618.737	16.578.431	7.403.553	21.623.530
w tym:				
Koszt własny sprzedaży	5.189.169	15.305.803	7.001.385	20.446.966
Koszty sprzedaży	323.530	941.414	287.966	847.401
Koszty ogólnego zarządu	106.038	331.214	114.202	329.163

⁽¹⁾ Różnice kursowe dotyczące działalności operacyjnej zostały ujęte w koszcie własnym sprzedaży.

⁽²⁾ Zwiększenie poziomu kosztów z tytułu podatków i opłat w okresie 3 i 9 miesięcy zakończonym 30 września 2015 roku w stosunku do okresu porównywalnego dotyczy głównie Jednostki Dominującej i wynika z wprowadzenia od dnia 1 stycznia 2015 roku obowiązkowej opłaty zapasowej tj. opłaty ponoszonej przez producentów paliw na rzecz państwowej Agencji Rezerw Materiałowych w celu pokrycia kosztów tworzenia i finansowania państwowych zapasów ropy naftowej i produktów naftowych. W okresie 3 i 9 miesięcy zakończonym 30 września 2015 roku poniesione przez Jednostkę Dominującą koszty z tytułu opłaty zapasowej wyniosły odpowiednio: 60,5 mln zł i 161,7 mln zł.

10. Pozostałe przychody operacyjne

w tysiącach złotych	3 miesiące zakończone 30 września 2015 (niebadane)	9 miesięcy zakończone 30 września 2015 (niebadane)	3 miesiące zakończone 30 września 2014 (niebadane)	9 miesięcy zakończone 30 września 2014 (niebadane)
Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	563	5.295	816	1.656
Dotacje	457	6.893	394	1.490
Rezerwy	-	-	-	197
Odwrocenie straty z tytułu utraty wartości należności	-	2.082	-	-
Odszkodowania	2.087	4.885	1.648	2.881
Zysk ze sprzedaży zorganizowanej części przedsiębiorstwa	-	1.030	-	-
Zysk ze zbycia aktywów przeznaczonych do sprzedaży	1.200	1.200	-	1.013
Zwrot akcyzy	391	6.762	519	655
Pozostałe	1.106	2.636	641	4.954
Razem	5.804	30.783	4.018	12.846

Grupa stosuje zasadę kompensowania podobnych typów transakcji zgodnie z zapisami MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”, pkt 34 i pkt 35. Grupa wykazuje istotne pozycje przychodów i kosztów ujętych w wyniku finansowym oddzielnie, co zaprezentowano w tabeli powyżej.

11. Pozostałe koszty operacyjne

w tysiącach złotych	Nota	3 miesiące	9 miesięcy	3 miesiące	9 miesięcy
		zakończone 30 września 2015 (niebadane)	zakończone 30 września 2015 (niebadane)	zakończone 30 września 2014 (niebadane)	zakończone 30 września 2014 (niebadane)
Strata z tytułu zaniechanych inwestycji		-	9	5.821 ⁽¹⁾	5.821 ⁽¹⁾
Strata z tytułu utraty wartości należności		237	-	889	1.547
Strata z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych i pozostałych aktywów niematerialnych, w tym:		17.303	18.829	61.149	618.278
- odpis z tytułu utraty wartości aktywów związanych ze złożem B-27	17	-	-	31.044	31.044
- odpis z tytułu utraty wartości aktywów związanych ze złożem YME	17	-	-	30.019 ⁽²⁾	584.673 ⁽²⁾
- odpis z tytułu utraty wartości aktywów związanych z obszarem Sambia E	17	12.425	12.425	-	-
- odpis z tytułu utraty wartości norweskich koncesji poszukiwawczych	17	4.920	4.920	172	695
- pozostałe		(42)	1.484	(86)	1.866
Rezerwy		7.304	3.746	817	-
Kary i odszkodowania		138	855	159	966
Szkody majątkowe związane z normalną działalnością		585	1.332	241	691
Koszty lat ubiegłych		8	614	-	-
Darowizny na cele społeczne		761	1.292	293	782
Koszty związane z VAT	23.1	160.909	160.909	-	-
Pozostałe		3.815	5.611	1.372	5.416
Razem		191.060	193.197	70.741	633.501

⁽¹⁾ W tym kwota 5.759 tys. zł dotycząca odwiertu na strukturze Zvaginai (Litwa).

⁽²⁾ W 3 kwartale 2014 roku Grupa dokonała aktualizacji szacunku rezerwy na przyszłe koszty likwidacji morskiej kopalni ropy naftowej na złożu YME, zwiększając zarazem wartość aktywa likwidacyjnego i dokonując jego jednorazowego odpisu w ciężar kosztów operacyjnych skonsolidowanego sprawozdania z całkowitych dochodów w kwocie 28.037 tys. zł (patrz noty: 17 i 21). Łączny odpis z tytułu utraty wartości aktywów związanych ze złożem YME za okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2014 roku wynosił 584.673 tys. zł, w tym kwota 556.636 tys. zł (z uwzględnieniem różnic kursowych z przeliczenia) odpisu dokonanego w 2 kwartale 2014 roku.

Grupa stosuje zasadę kompensowania podobnych typów transakcji zgodnie z zapisami MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”, pkt 34 i pkt 35. Grupa wykazuje istotne pozycje przychodów i kosztów ujętych w wyniku finansowym oddzielnie, co zaprezentowano w tabeli powyżej.

12. Przychody finansowe

w tysiącach złotych	3 miesiące	9 miesięcy	3 miesiące	9 miesięcy
	zakończone 30 września 2015 (niebadane)	zakończone 30 września 2015 (niebadane)	zakończone 30 września 2014 (niebadane)	zakończone 30 września 2014 (niebadane)
Otrzymane dywidendy	-	1.120	-	1.103
Odsetki:	4.379	17.005	3.715	14.112
- od należności z tytułu dostaw i usług	470	2.390	887	4.975
- od należności z tytułu leasingu finansowego	-	2	22	158
- od środków pieniężnych	380	589	458	808
- od lokat	3.264	12.563	1.909	6.096
- pozostałe	265	1.461	439	2.075
Aktualizacja wartości aktywów finansowych:	53.463	-	-	-
- wycena pochodnych instrumentów finansowych	82.199	-	-	-
- rozliczenie pochodnych instrumentów finansowych	(28.736)	-	-	-
Pozostałe	-	11	-	39
Razem	57.842	18.136	3.715	15.254

⁽¹⁾ Zgodnie z regulacjami MSR 21 „Skutki zmian kursów wymiany walut obcych” różnice kursowe dotyczące walutowych transakcji wewnątrzgrupowych ujmowane są w wyniku netto Grupy.

Grupa stosuje zasadę kompensowania podobnych typów transakcji zgodnie z zapisami MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”, pkt 34 i pkt 35. Grupa wykazuje istotne pozycje przychodów i kosztów ujętych w wyniku finansowym oddzielnie, co zaprezentowano w tabeli powyżej.

13. Koszty finansowe

w tysiącach złotych	Nota	3 miesiące zakończone 30 września 2015 (niebadane)	9 miesięcy zakończone 30 września 2015 (niebadane)	3 miesiące zakończone 30 września 2014 (niebadane)	9 miesięcy zakończone 30 września 2014 (niebadane)
Odsetki:		128.175	228.990	51.265	151.262
- od kredytów		38.499	114.718	33.256	104.211
- od pożyczek		1.902	6.064	4.875	7.280
- od obligacji		941	2.784	858	2.472
- od zobowiązań z tytułu dostaw i usług		20	111	58	79
- od zobowiązań z tytułu leasingu finansowego		1.671	5.453	2.990	9.433
- od faktoringu		1.101	3.913	2.536	6.551
- od pozostałych zobowiązań finansowych		-	10	62	183
- dyskonto od rezerw na kopalnie ropy naftowej i gazu ziemnego, na rekultywację oraz pozostałych rezerw	21	4.185	13.025	4.788	15.632
- koszty dyskonta od zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych		1.261	3.811	1.158	4.262
- od zobowiązań budżetowych		77.854 ⁽¹⁾	77.925 ⁽¹⁾	16	29
- pozostałe		741	1.176	668	1.130
Różnice kursowe:		88.982	276.654	49.964	59.053
- od kredytów		31.428	121.453	82.613	94.129
- z przeliczenia pożyczek wewnątrzgrupowych ⁽²⁾		47.485	39.398	(41.340)	(40.193)
- od zrealizowanych transakcji w walutach obcych na rachunkach bankowych		11.294	108.417	11.233	8.381
- od obligacji, w tym od wewnątrzgrupowych ⁽²⁾		17.858	31.589	8.780	11.450
- od środków pieniężnych		(4.400)	(162)	(1.512)	(4.124)
- od środków pieniężnych zablokowanych na rachunkach bankowych		(16.304)	(25.221)	(8.965)	(10.971)
- od zobowiązań inwestycyjnych		3.815	2.177	752	2.133
- od pozostałych aktywów i zobowiązań finansowych		(2.194)	(997)	(1.597)	(1.752)
Aktualizacja wartości aktywów finansowych:		-	4.762	72.147	93.695
- wycena pochodnych instrumentów finansowych		-	(143.403)	68.005	101.203
- rozliczenie pochodnych instrumentów finansowych		-	148.165	4.142	(7.508)
Prowizje bankowe		7.491	19.424	4.345	11.258
Pozostałe		4.386	8.749	1.103	3.953
Razem		229.034	538.579	178.824	319.221

⁽¹⁾ W tym koszty dotyczące odsetek od zaległości podatkowych Jednostki Dominującej w kwocie 77,9 mln zł (patrz nota 23.1).

⁽²⁾ Zgodnie z regulacjami MSR 21 „Skutki zmian kursów wymiany walut obcych” różnice kursowe dotyczące walutowych transakcji wewnątrzgrupowych ujmowane są w wyniku netto Grupy.

Grupa stosuje zasadę kompensowania podobnych typów transakcji zgodnie z zapisami MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”, pkt 34 i pkt 35. Grupa wykazuje istotne pozycje przychodów i kosztów ujętych w wyniku finansowym oddzielnie, co zaprezentowano w tabeli powyżej.

14. Podatek dochodowy
14.1 Obciążenia podatkowe

w tysiącach złotych	3 miesiące zakończone 30 września 2015	9 miesięcy zakończone 30 września 2015	3 miesiące zakończone 30 września 2014	9 miesięcy zakończone 30 września 2014
	(niebadane)	(niebadane)	(niebadane)	(niebadane)
Podatek bieżący	17.239	45.768	38.518	58.393
Podatek odroczony	(32.951)	47.495	(97.540)	(489.520)
Razem podatek dochodowy wykazany w wyniku netto	(15.712)	93.263	(59.022)	(431.127)
Obciążenie podatkowe wykazane w innych całkowitych dochodach/(stratach) netto z tytułu:	2.500	(48.166)	(57.483)	(66.091)
- zabezpieczeń przepływów pieniężnych	2.500	(48.166)	(57.483)	(66.091)

Dla podmiotów działających na terenie Polski część bieżąca oraz odroczonego podatku dochodowego ustalona została według stawki 19%.

Dla norweskiej spółki zależnej LOTOS Exploration and Production Norge AS marginalna stopa podatkowa wynosi 78% podstawy opodatkowania. Dochody z działalności tej spółki podlegają opodatkowaniu w ramach dwóch równoległych systemów podatkowych: systemu podatku dochodowego (stawka podatku 27%) oraz systemu podatku naftowego (dodatkowa stawka podatku 51%).

Dla litewskich spółek zależnych z GK AB LOTOS Geonafra podatek w części bieżącej i odroczonej ustalony został według stawki 15%.

14.2 Odroczonego podatku dochodowego

w tysiącach złotych	Sprawozdanie z sytuacji finansowej		Zmiana stanu
	30 września 2015	31 grudnia 2014	
	(niebadane)	(badane)	
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	1.417.623	1.488.901	(71.278)
Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego	(54.489)	(55.527)	1.038
Aktywa / (Zobowiązania) netto z tytułu podatku odroczonego	1.363.134	1.433.374	(70.240)
Różnice kursowe z przeliczenia pozycji podatku odroczonego jednostek zagranicznych			70.911
Podatek odroczony wykazany w innych całkowitych dochodach/(stratach) netto			(48.166)
Obciążenie z tytułu podatku odroczonego wykazane w wyniku netto			(47.495)

14.2.1 Aktywa i zobowiązania z tytułu podatku odroczonego

Ze względu na to, że spółki Grupy są odrębnymi podatnikami, podatek odroczonego (aktywa oraz zobowiązania z tytułu podatku odroczonego) obliczany jest indywidualnie w poszczególnych spółkach. Spółki w Grupie kompensują aktywa oraz zobowiązania z tytułu podatku odroczonego.

Aktywa (zobowiązania) z tytułu podatku odroczonego przed kompensatą składają się z następujących pozycji:

	31 grudnia 2014	Podatek odroczonego wykazany w wyniku netto	Podatek odroczonego wykazany w innych całkowitych dochodach/(stratach)	Różnice kursowe z przeliczenia pozycji podatku odroczonego jednostek zagranicznych	30 września 2015
w tysiącach złotych	(badane)				(niebadane)
Aktywa z tytułu podatku odroczonego					
Świadczenia pracownicze	52.300	3.931	-	(237)	55.994
Odpisy aktualizujące wartość zapasów	86.158	(84.494)	-	-	1.664
Odpisy aktualizujące wartość rzeczowych aktywów trwałych i pozostałych aktywów niematerialnych	310.872	(3.889)	-	(20.246)	286.737
Ujemna wycena pochodnych instrumentów finansowych	19.916	4.619	-	-	24.535
Różnice kursowe z przeszacowania pozycji w walutach obcych	380	832	-	106	1.318
Odpisy aktualizujące wartość należności	17.425	(304)	-	-	17.121
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	24.333	(3.104)	-	-	21.229
Rezerwy na likwidację kopalń ropy naftowej i gazu ziemnego oraz rekultywację terenu	275.558	(11.445)	-	(13.210)	250.903
Aktywa z tytułu niezrealizowanej marży	9.164	(7.669)	-	-	1.495
Straty podatkowe rozliczane w czasie	1.320.293	98.177	-	(55.359)	1.363.111
Pozostałe rezerwy	11.148	764	-	-	11.912
Rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych	96.787	-	48.166	-	144.953
Pozostałe	26.667	8.119	-	(633)	34.153
Razem	2.251.001	5.537	48.166	(89.579)	2.215.125
Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego					
Różnica pomiędzy bieżącą wartością podatkową i księgową rzeczowych aktywów trwałych i pozostałych aktywów niematerialnych	719.907	30.023	-	(18.462)	731.468
Dodatnia wycena pochodnych instrumentów finansowych	-	18.700	-	-	18.700
Rezerwa z tytułu nabytych litewskich koncesji poszukiwawczo - wydobywczych	29.627	(2.082)	-	(205)	27.340
Naliczone odsetki	56.905	7.695	-	(1)	64.599
Pozostałe	11.188	(1.304)	-	-	9.884
Razem	817.627	53.032	-	(18.668)	851.991
Aktywa / (Zobowiązania) netto z tytułu podatku odroczonego	1.433.374	(47.495)	48.166	(70.911)	1.363.134

Przewidywany termin wygaśnięcia dodatknych różnic przejściowych przypada na lata 2015 - 2083.

15. Zysk/(Strata) netto przypadający/(a) na jedną akcję

	3 miesiące zakończone 30 września 2015	9 miesięcy zakończone 30 września 2015	3 miesiące zakończone 30 września 2014	9 miesięcy zakończone 30 września 2014
	(niebadane)	(niebadane)	(niebadane)	(niebadane)
Zysk/(Strata) netto w tys. zł (A)	(249.202)	128.036	(35.041)	(189.939)
Średnia ważona liczba akcji w tys. sztuk (B)	184.873	184.873	142.717	142.717
Zysk/(Strata) netto na jedną akcję (w zł) (A/B)	(1,35)	0,69	(0,25)	(1,33)

Zysk/(Strata) netto przypadający/(a) na jedną akcję dla każdego okresu sprawozdawczego jest obliczony/(a) poprzez podzielenie zysku/(straty) netto za dany okres sprawozdawczy przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym.

W związku z emisją praw poboru do akcji serii D oraz przydziałem akcji oferowanych w ramach wykonania praw poboru w roku 2014, Spółka dokonała zgodnie z wymogami MSR 33 „Zysk przypadający na jedną akcję”, kalkulacji wskaźnika zysku przypadającego na jedną akcję uwzględniając efekt praw poboru (emisja po cenie 18,10 zł za akcję w stosunku do wówczas obowiązującej ceny akcji Spółki na poziomie 25,95 zł), stosując tę zasadę retrospektywnie dla danych porównawczych.

W okresie 3 i 9 miesięcy zakończonym 30 września 2015 roku oraz 2014 roku rozwodniony zysk/(strata) netto na jedną akcję jest równa zyskowi/(stracie) podstawowej, ponieważ nie występują instrumenty rozwadniające zysk/(stratę) netto na jedną akcję.

16. Dywidendy

W dniu 1 czerwca 2015 roku Walne Zgromadzenie Grupy LOTOS S.A. podjęło uchwałę w sprawie pokrycia straty netto Spółki za rok 2014. Zgodnie z treścią uchwały strata netto za rok 2014 w wysokości 1.285.910 tys. zł zostanie pokryta z zysków lat przyszłych.

Na dzień 30 września 2015 roku oraz na dzień 31 grudnia 2014 roku w Grupie LOTOS S.A. występowały ograniczenia do przekazywania funduszy w postaci dywidend. Ograniczenia wynikają z zapisów zawartej w dniu 27 czerwca 2008 roku umowy kredytowej związanej z finansowaniem Programu 10+. Umowa kredytowa ogranicza możliwość wypłaty dywidendy przez Grupę LOTOS S.A., a jej wysokość jest uzależniona od spełnienia określonych warunków, w tym wypracowania odpowiedniej nadwyżki pieniężnej oraz osiągnięcia określonych poziomów wskaźników finansowych.

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Noty objaśniające do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego
za okres 3 i 9 miesięcy zakończony 30 września 2015 roku

17. Odpisy aktualizujące

	Aktywa związane z poszukiwaniem, zagospodarowaniem i wydobyciem zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego		Aktywa rafineryjne i pozostałe		Zapasy		Należności		Razem	
	3 miesiące zakończone 30 września									
	w tysiącach złotych	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
Stan na początek (niebadane)	1.908.097	1.752.046	68.142	41.054	3.218	5.264	173.264	172.787	2.152.721	1.971.151
<i>Utworzenie</i>	17.319 ⁽¹⁾	61.264 ⁽²⁾	-	2	6.498	1.700	1.035	1.398	24.852	64.364
<i>Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych</i>	(107.788)	65.698	-	-	1	-	-	4	(107.787)	65.702
<i>Wykorzystanie / Rozwiązanie</i>	-	(27)	(54)	(778)	(37)	-	(992)	(2.722)	(1.083)	(3.527)
Stan na koniec (niebadane)	1.817.628	1.878.981	68.088	40.278	9.680	6.964	173.307	171.467	2.068.703	2.097.690

	Aktywa związane z poszukiwaniem, zagospodarowaniem i wydobyciem zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego		Aktywa rafineryjne i pozostałe		Zapasy		Należności		Razem	
	9 miesięcy zakończone 30 września									
	w tysiącach złotych	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
Stan na początek (badane)	1.894.248	1.232.382	69.619	42.027	453.409	2.919	177.694	175.293	2.594.970	1.452.621
<i>Utworzenie</i>	18.843 ⁽¹⁾	618.368 ⁽²⁾	46	260	7.516	4.711	5.618	7.890	32.023	631.229
<i>Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych</i>	(95.461)	55.403	-	-	(1)	-	-	8	(95.462)	55.411
<i>Wykorzystanie / Rozwiązanie</i>	(2)	(27.172) ⁽³⁾	(1.577)	(2.009)	(451.244) ⁽⁴⁾	(666)	(10.005)	(11.724)	(462.828)	(41.571)
Stan na koniec (niebadane)	1.817.628	1.878.981	68.088	40.278	9.680	6.964	173.307	171.467	2.068.703	2.097.690

⁽¹⁾ W tym dokonany w wyniku analiz geologicznych i ekonomicznych odpis z tytułu utraty wartości nakładów związanych z poszukiwaniem i oceną zasobów obszaru Sambia E w kwocie 12.425 tys. zł oraz nakładów związanych z norweskimi koncesjami poszukiwawczymi PL362 i PL035B w kwocie 4.920 tys. zł, ujętych w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w pozycji *Pozostałe koszty operacyjne* (patrz nota 11).

⁽²⁾ W 3 kwartale 2014 roku Grupa dokonała aktualizacji szacunku rezerwy na przyszłe koszty likwidacji morskiej kopalni ropy naftowej na złożu YME, zwiększając zarazem wartość aktywa likwidacyjnego i dokonując jego jednorazowego odpisu w ciężar kosztów operacyjnych skonsolidowanego sprawozdania z całkowitych dochodów w kwocie 28.037 tys. zł (patrz noty: 11 i 21). Łączny odpis z tytułu utraty wartości aktywów związanych ze złożem YME za okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2014 roku wyniósł 584.673 tys. zł, w tym kwota 556.636 tys. zł (z uwzględnieniem różnic kursowych z przeliczenia) odpisu dokonanego w 2 kwartale 2014 roku (patrz nota 11). Ponadto w 3 kwartale 2014 roku Grupa dokonała odpisu z tytułu utraty wartości nakładów związanych ze złożem B-27 w kwocie 31.044 tys. zł (patrz nota 11).

⁽³⁾ W 2 kwartale 2014 roku Grupa podjęła decyzję o likwidacji odwiertu na złożu B – 28 (Morze Bałtyckie). Spisując zaniechane inwestycje Grupa wykorzystała wcześniej dokonane odpisy w kwocie 27.132 tys. zł, przez co zdarzenie to nie miało wpływu na wynik finansowy we wskazanym okresie.

⁽⁴⁾ W tym kwota 450.891 tys. zł z tytułu odwrócenia odpisów aktualizujących wartość zapasu ropy naftowej i produktów rafineryjnych (odpisy utworzone w 2014 roku, patrz nota 19.1 skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok 2014), z czego w 1 kwartale 2015 roku dokonano odwrócenia w kwocie 411.518 tys. zł, w 2 kwartale 2015 roku w kwocie 39.373 tys. zł. Zgodnie z MSR 2 zapasy wyceniane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia z uwzględnieniem odpisów aktualizujących tę wartość do poziomu ceny sprzedaży netto możliwej do uzyskania, jeżeli ta cena jest niższa.

Zmiana stanu odpisów aktualizujących rzeczowe aktywa trwałe oraz aktywa niematerialne ujęta jest w pozostałej działalności operacyjnej. Efekt aktualizacji wartości zapasów prezentowany jest w koszcie własnym sprzedaży. Utworzenie i rozwiązanie odpisów aktualizujących wartość należności prezentowane jest w pozostałej działalności operacyjnej w zakresie należności głównych oraz w działalności finansowej w zakresie odsetek za nieterminową płatność.

18. Transakcje nabycia i sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych oraz aktywów niematerialnych

w tysiącach złotych	9 miesięcy zakończone 30 września 2015	9 miesięcy zakończone 30 września 2014
	(niebadane)	(niebadane)
Nabycie aktywów związanych z poszukiwaniem, zagospodarowaniem i wydobywaniem zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego	231.407	262.763
Nabycie aktywów rafineryjnych i pozostałych	273.590	476.148
Razem	504.997	738.911

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2015 roku poniesione przez Grupę nakłady na aktywa związane z poszukiwaniem, zagospodarowaniem i wydobywaniem zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego związane były głównie z modernizacją platformy „Petrobaltic” i zagospodarowaniem złoża B-8 (Projekt B8) oraz z infrastrukturą wydobywczą na złożach litewskich. W okresie porównywalnym poniesione przez Grupę nakłady związane były głównie z poszukiwaniem i oceną zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego na złożach B-21, B-27 i B-28 na obszarze Morza Bałtyckiego i w ramach koncesji Heimdal w Norwegii oraz z zagospodarowaniem złoża B-8.

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2015 roku poniesione przez Grupę nakłady na aktywa rafineryjne i pozostałe związane były głównie z rozbudową sieci stacji paliw, flotą cystern, budową instalacji Węzła Odzysku Wodoru (WOW), instalacją opóźnionego koksowania wraz z infrastrukturą towarzyszącą (Projekt EFRA) oraz remontami klasowymi morskich jednostek pływających. W okresie porównywalnym poniesione nakłady dotyczyły głównie nabycia nowej platformy wiertniczej przez spółkę celową SPV Baltic Sp. z o.o. (GK LOTOS Petrobaltic S.A.), rozbudowy bazy paliw w Poznaniu oraz rozbudowy sieci stacji paliw.

Na dzień 30 września 2015 roku nieujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej przyszłe zobowiązania umowne Grupy dotyczące nakładów na rzeczowe aktywa trwałe oraz aktywa niematerialne wynosiły 1.667.540 tys. zł (31 grudnia 2014 roku: 809.412 tys. zł). Nakłady te dotyczyły głównie Projektu EFRA (1.363.063 tys. zł), realizacji projektu zagospodarowania złoża B-8 (Projekt B8), rozbudowy Rafinerii o instalację Węzła Odzysku Wodoru (WOW) oraz rozbudowy sieci stacji paliw.

w tysiącach złotych	9 miesięcy zakończone 30 września 2015		9 miesięcy zakończone 30 września 2014	
	(niebadane)		(niebadane)	
	wartość księgową	wynik transakcji	wartość księgową	wynik transakcji
Sprzedaż aktywów rafineryjnych i pozostałych	3.789	5.532	4.638	3.006

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2015 roku Grupa sprzedała głównie aktywa związane z wyłączoną z użytkowania instalacją destylacji ropy naftowej (DRW-100) w Czechowicach-Dziedzicach, majątek związany ze stacjami paliw, zorganizowane części przedsiębiorstw w Jaśle i Czechowicach-Dziedzicach, prowadzące działalność usługową w zakresie badań i analiz technicznych oraz śmigłowiec zakwalifikowany uprzednio do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży. W okresie porównywalnym Grupa sprzedała głównie majątek związany ze stacjami paliw oraz dwa lokale mieszkalne wraz z przynależnymi udziałami w nieruchomości gruntowej zakwalifikowane uprzednio do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży.

Wynik na sprzedaży ww. aktywów Grupa ujęła w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów w pozycji *Pozostałe przychody operacyjne* (patrz nota 10).

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2015 roku oraz 2014 roku Grupa nie sprzedawała aktywów związanych z poszukiwaniem, zagospodarowaniem i wydobywaniem zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego.

19. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

w tysiącach złotych	30 września 2015	30 września 2014
	(niebadane)	(niebadane)
Środki pieniężne w banku	739.835	402.708
Środki pieniężne w kasie	509	461
Inne środki pieniężne	1.024	792
Razem środki pieniężne i ich ekwiwalenty wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	741.368	403.961
Kredyty w rachunku bieżącym	(425.808)	(491.666)
Razem środki pieniężne i ich ekwiwalenty wykazane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	315.560	(87.705)

Wpływy z tytułu emisji akcji serii D Spółki, po uwzględnieniu poniesionych w okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2015 roku kosztów emisji, wyniosły 981,6 mln zł i zostały wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych w pozycji *Wpływy z tytułu emisji akcji serii D Grupy LOTOS S.A.*

Środki z emisji Spółka zamierza wykorzystać na realizację celów emisji wskazanych w Prospekcie Emisyjnym zatwierdzonym przez Komisję Nadzoru Finansowego w dniu 7 listopada 2014 roku (Prospekt), do których należą projekt budowy instalacji opóźnionego koksowania wraz z infrastrukturą towarzyszącą (Projekt EFRA) oraz projekt zagospodarowania złóż gazowych B-4 i B-6 realizowany przez spółkę LOTOS Petrobaltic S.A. we współpracy ze spółką CalEnergy Resources Poland Sp. z o.o. (patrz rozdział „Wykorzystanie wpływów z oferty” Prospektu).

Jednocześnie Spółka zwraca uwagę, że zgodnie z umową w sprawie udzielenia wsparcia niebędącego pomocą publiczną zawartą z Ministrem Skarbu Państwa, reprezentującym Skarb Państwa, Spółka zobowiązała się do wykorzystania środków z Funduszu Restrukturyzacji Przedsiębiorców w kwocie 535,0 mln zł, które zostały przeznaczone na opłacenie przez Skarb Państwa Ceny Emisyjnej Akcji Oferowanych objętych przez Skarb Państwa w wykonaniu prawa poboru, na sfinansowanie Projektu EFRA. W skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 30 września 2015 roku środki te zaprezentowano w pozycji *Pozostałe aktywa krótkoterminowe*. Środki te zostały ulokowane na wyodrębnionym rachunku bankowym, co zostało odzwierciedlone w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych w pozycji *Środki pieniężne przeznaczone na realizację Projektu EFRA* w ramach przepływów z działalności inwestycyjnej.

20. Kredyty, pożyczki, obligacje oraz zobowiązania z tytułu leasingu finansowego

w tysiącach złotych	30 września 2015	31 grudnia 2014
	(niebadane)	(badane)
Kredyty bankowe:	6.157.193	6.215.612
- celowe kredyty inwestycyjne	4.754.021	4.650.868
- kredyty obrotowe	655.700	784.214
- kredyt na refinansowanie i finansowanie zapasów	1.135.398	1.052.449
- środki zgromadzone na lokatach bankowych zabezpieczających spłatę odsetek oraz rat kapitałowych	(387.926)	(271.919)
Pożyczki	94.854	102.783
Obligacje	229.898	213.479
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	116.346	131.794
Razem	6.598.291	6.663.668
w tym:		
część długoterminowa	4.435.141	4.495.562
część krótkoterminowa	2.163.150	2.168.106

20.1 Kredyty bankowe

Istotne umowy kredytowe Grupy

Zobowiązania z tytułu kredytów bankowych Grupy dotyczą głównie Jednostki Dominującej oraz spółek z GK LOTOS Petrobaltic S.A.

Na dzień 30 września 2015 roku zobowiązania z tytułu zaciągniętego przez Jednostkę Dominującą kredytu inwestycyjnego, związanego z realizacją Programu 10+ wyniosły w kwocie nominalnej 4.091,6 mln zł (1.083,8 mln USD). Na dzień 31 grudnia 2014 roku była to kwota 4.102,6 mln zł (1.169,8 mln USD).

Jednostka Dominująca korzysta również z kredytu na refinansowanie i finansowanie zapasów. Wykorzystanie tego kredytu w kwocie nominalnej na dzień 30 września 2015 roku wynosiło 1.132,6 mln zł (300 mln USD). Na dzień 31 grudnia 2014 roku było to 1.052,2 mln zł (300 mln USD).

Ponadto Jednostka Dominująca korzysta z kredytu na finansowanie kapitału obrotowego, który ma formę kredytów w rachunkach bieżących oraz środków dostępnych na żądanie po złożeniu dyspozycji. Kredyt ten jest wykorzystywany przez Jednostkę Dominującą w miarę zapotrzebowania na kapitał obrotowy.

Na dzień 30 września 2015 roku zobowiązania z tytułu zaciągniętych przez spółki GK LOTOS Petrobaltic S.A. kredytów wyniosły ogółem 620,4 mln zł. Na dzień 31 grudnia 2014 roku było to 682,0 mln zł.

Nowe umowy kredytowe zawarte w okresie sprawozdawczym

Umowa na finansowanie projektu EFRA

W dniu 30 czerwca 2015 roku spółka LOTOS Asphalt Sp. z o.o. i konsorcjum instytucji finansowych, w którego skład weszły:

- Bank Gospodarstwa Krajowego,
- Bank Pekao S.A.,
- Bank Millennium S.A.,
- Bank Zachodni WBK S.A.,
- Bank PKO BP S.A.,
- Bank Société Générale S.A.,
- Powszechny Zakład Ubezpieczeń S.A.,
- Powszechny Zakład Ubezpieczeń na Życie S.A.

podpisały umowę kredytową (wraz z umowami towarzyszącymi), której celem jest uzupełnienie środków niezbędnych do sfinansowania realizacji Projektu EFRA. Umowa przewiduje udzielenie dwóch kredytów:

- inwestycyjnego – w wysokości do 432 mln USD (1.626 mln zł wg średniego kursu NBP na dzień 30 czerwca 2015 roku), którego termin spłaty przypada na dzień 21 grudnia 2024 roku,
- obrotowego – w wysokości do 300 mln zł, którego wypłata nastąpi w dwóch transzach:
 - do 100 mln zł, z terminem spłaty do 30 czerwca 2020 roku,
 - do 200 mln zł, z terminem spłaty do 21 grudnia 2024 roku.

Oprocentowanie kredytu inwestycyjnego oparte jest o stawkę 3M lub 6M LIBOR, w zależności od przyjętego okresu odsetkowego, a kredytu obrotowego o stawkę 1M WIBOR.

Podstawowymi zabezpieczeniami kredytów są m.in. hipoteka kaucyjna na prawach spółki do nieruchomości, zastawy rejestrowe na zbiorze wszystkich rzeczy i praw (w tym na nowych instalacjach oraz zapasach) należących do spółki LOTOS Asphalt Sp. z o.o., zastaw rejestrowy i finansowy na rachunkach bankowych spółki LOTOS Asphalt Sp. z o.o., cesja praw z umów projektowych, ubezpieczeniowych i kontraktów handlowych, pełnomocnictwo do rachunków bankowych, oświadczenie o poddaniu się egzekucji.

Ponadto zabezpieczeniem powyższej umowy kredytowej jest również zastaw rejestrowy i finansowy na udziałach Grupy LOTOS S.A. w spółce LOTOS Asphalt Sp. z o.o., oświadczenie Grupy LOTOS S.A. o poddaniu się egzekucji oraz cesja praw przysługujących obydwu stronom z tytułu umowy pożyczki zawartej w dniu 30 czerwca 2015 roku pomiędzy Grupą LOTOS S.A. a spółką LOTOS Asphalt Sp. z o.o., w tym także z tytułu weksla stanowiącego zabezpieczenie pożyczki. Umowa dotyczy pożyczki odnawialnej, warunkowej do kwoty 53 mln USD z terminem spłaty do dnia 17 stycznia 2026 roku. Przeznaczeniem pożyczki jest zapewnienie finansowania Projektu EFRA na wypadek niewypracowania przez spółkę LOTOS Asphalt Sp. z o.o. środków własnych w zakładanej wysokości, a także zapewnienie spółce LOTOS Asphalt Sp. z o.o. płynności finansowej.

W dniu 7 września 2015 roku zostały podpisane dokumenty zabezpieczeń stanowiące część warunków zawieszających uruchomienie środków z umowy kredytowej, natomiast w dniu 9 października 2015 roku spółka LOTOS Asphalt Sp. z o.o. otrzymała potwierdzenie od agenta kredytu o spełnieniu wszystkich warunków zawieszających uruchomienie środków z umowy kredytowej co umożliwiła rozpoczęcie wykorzystywania środków z kredytu. W związku z powyższym aktualne umowy kredytów w rachunku bieżącym, z których korzystała do tej pory spółka LOTOS Asphalt Sp. z o.o., do końca października 2015 roku zostaną rozwiązane, a zadłużenie z ich tytułu spłacone z wykorzystaniem środków kredytu obrotowego pozyskanego w związku z realizacją Projektu EFRA.

Pozostałe umowy kredytowe

W dniu 26 stycznia 2015 roku spółka LOTOS Paliwa Sp. z o.o. i konsorcjum banków Pekao S.A. i mBank S.A. podpisały umowę kredytową na łączną kwotę 100 mln zł z przeznaczeniem na refinansowanie nakładów inwestycyjnych poniesionych na budowę stacji paliw. Zabezpieczenie kredytu stanowią hipoteki. Termin spłaty kredytu przypada na dzień 31 marca 2025 roku. Oprocentowanie kredytu oparte jest o indeks 3M WIBOR.

W dniu 25 marca 2015 roku spółka LOTOS Exploration and Production Norge AS (segment wydobywczy, GK LOTOS Petrobaltic S.A.) zawarła ze Skandinaviska Enskilda Banken umowę kredytu w wysokości 95 mln NOK (44,7 mln zł) z przeznaczeniem na finansowanie działalności poszukiwawczej. Termin spłaty kredytu przypada na dzień 31 grudnia 2015 roku. Zabezpieczenie kredytu stanowi zwrot podatkowy za poniesione w roku 2014 koszty działalności poszukiwawczej. Oprocentowanie kredytu oparte jest o indeks 3M NIBOR.

W dniu 30 marca 2015 roku spółka LOTOS Terminale S.A. zawarła z Bankiem Millennium S.A. umowę kredytu inwestycyjnego w wysokości 50,9 mln zł z przeznaczeniem na sfinansowanie zakupu od Jednostki Dominującej zorganizowanej części przedsiębiorstwa - bazy paliw w Poznaniu. Termin spłaty kredytu przypada na dzień 31 maja 2025 roku. Zabezpieczenie umowy stanowią hipoteka oraz zastawy rejestrowe na rzeczowych aktywach trwałych, cesja wierzytelności oraz cesja praw z polis ubezpieczeniowych. Oprocentowanie kredytu oparte jest o indeks 3M WIBOR.

W dniu 29 czerwca 2015 roku spółka AB LOTOS Geonafra (segment wydobywczy, GK LOTOS Petrobaltic S.A.) podpisała z Nordea Bank Litwa (Nordea Bank AB Lithuanian Branch) aneks do umowy kredytowej z dnia 27 września 2012 roku, na mocy którego Nordea Bank Litwa udzielił spółce AB LOTOS Geonafra:

- kredytu długoterminowego w wysokości do 20 mln USD,
- kredytu obrotowego w wysokości 10 mln USD,

w celu refinansowania dotychczasowych kredytów.

Termin spłaty kredytu długoterminowego przypada na dzień 30 czerwca 2019 roku. Termin spłaty kredytu obrotowego to 30 czerwca 2016 roku, automatycznie przedłużany na kolejne okresy roczne, maksymalnie do dnia 30 czerwca 2019 roku. Oprocentowanie kredytu długoterminowego oparte jest o indeks 6M LIBOR, a kredytu obrotowego o indeks 1M LIBOR. Zabezpieczenie kredytów stanowią hipoteka, zastaw rejestrowy na zapasach, zastaw na rachunkach bankowych, cesja praw z umów sprzedaży ropy, zastaw na udziałach jednostek powiązanych UAB Genciu Nafta i UAB Manifaldas oraz rachunkach bankowych tych spółek.

W dniu 29 czerwca 2015 roku spółka LOTOS Exploration and Production Norge AS (segment wydobywczy, GK LOTOS Petrobaltic S.A.) oraz bank PKO BP S.A. podpisały aneks do umów kredytowych z dnia 17 grudnia 2010 roku (z późniejszymi zmianami) oraz z dnia 11 grudnia 2013 roku, w wyniku którego okres spłaty wspomnianych kredytów został wydłużony o dwa lata tj. do dnia 31 grudnia 2018 roku, a co za tym idzie zmianie uległ harmonogram spłaty kredytów.

Ponadto Jednostka Dominująca ma możliwość korzystania z kredytów obrotowych w łącznej kwocie 400 mln zł w ramach umów zawartych z bankami PKO BP S.A. (umowa z dnia 26 czerwca 2009 roku, z późniejszymi zmianami - na łączną kwotę 300 mln zł) oraz Pekao S.A. (umowa z dnia 16 maja 2012 roku, z późniejszymi zmianami - na łączną kwotę 100 mln zł). Na dzień 30 września 2015 roku ani na dzień 31 grudnia 2014 roku Spółka nie wykazywała zobowiązań z tytułu ww. umów.

Wpływy i wydatki z tytułu kredytów

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2015 roku wpływy z tytułu zaciągniętych przez Grupę kredytów wyniosły 524,4 mln zł i dotyczyły głównie kredytu inwestycyjnego w spółce LOTOS Paliwa Sp. z o.o. (100,0 mln zł), kredytu inwestycyjnego w spółce LOTOS Terminale S.A. (50,1 mln zł), kredytów spółki AB LOTOS Geonafra (281,5 mln zł) oraz kredytu obrotowego spółki LOTOS Exploration and Production Norge AS (44,7 mln zł). Wydatki z tytułu spłaty kredytów w tym samym okresie wyniosły 814,4 mln zł i dotyczyły głównie kredytów inwestycyjnych Jednostki Dominującej (313,8 mln zł), kredytów spółki AB LOTOS Geonafra (295,2 mln zł) głównie w związku z refinansowaniem dotychczasowego zadłużenia oraz kredytów spółki LOTOS Exploration and Production Norge AS (124,0 mln zł). Powyższe kwoty zostały zaprezentowane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych z działalności finansowej odpowiednio w pozycjach: *Wpływy z tytułu zaciągniętych kredytów* oraz *Wydatki z tytułu spłaty kredytów*.

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2015 roku oraz 30 września 2014 roku w Grupie nie wystąpiły zdarzenia dotyczące niespłacenia kredytów.

20.2 Pożyczki

Istotne umowy pożyczek Grupy

Zobowiązania z tytułu pożyczek Grupy dotyczą głównie umowy spółki SPV Baltic Sp. z o.o. (segment wydobywczy, GK LOTOS Petrobaltic S.A.), zawartej w styczniu 2014 roku z Agencją Rozwoju Przemysłu S.A. z przeznaczeniem na sfinansowanie zakupu platformy wiertniczej.

Na dzień 30 września 2015 roku zobowiązania z tytułu powyższej umowy wyniosły 85,9 mln zł (31 grudnia 2014: 92,6 mln zł).

Wpływy i wydatki z tytułu pożyczek

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2015 roku Grupa nie zaciągała pożyczek, natomiast wydatki z tytułu spłaty pożyczek w tym samym okresie wyniosły 8,0 mln zł i dotyczyły głównie udzielonej w 1 kwartale 2014 roku pożyczki spółce SPV Baltic Sp. z o.o. przez Agencję Rozwoju Przemysłu S.A. (patrz skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok 2014, nota 27.2). Powyższa kwota została zaprezentowana w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych z działalności finansowej w pozycji *Wydatki z tytułu spłaty pożyczek*.

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2015 roku oraz 30 września 2014 roku w Grupie nie wystąpiły zdarzenia dotyczące niespłacenia pożyczek lub naruszenia istotnych postanowień umów pożyczek.

20.3 Obligacje

Spółka LOTOS Petrobaltic S.A. w ramach Umowy Programu Emisji Obligacji z dnia 29 października 2013 roku z Bankiem Pekao S.A. może dokonywać emisji obligacji średnioterminowych do równowartości w dolarach amerykańskich kwoty 200 mln zł. W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2015 oraz 30 września 2014 roku spółka LOTOS Petrobaltic S.A. nie dokonywała emisji ani wykupu obligacji. Na dzień 30 września 2015 roku wartość zobowiązań z tytułu wyemitowanych w 2013 roku obligacji wynosiła 229.898 tys. zł (31 grudnia 2014: 213.479 tys. zł).

Ponadto od lipca 2010 roku do sierpnia 2015 roku w Grupie funkcjonował program emisji obligacji krótkoterminowych w spółce LOTOS Asphalt Sp. z o.o. W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2015 roku oraz 30 września 2014 roku spółka LOTOS Asphalt Sp. z o.o. nie dokonywała emisji oraz wykupu obligacji w ramach tego programu. Na dzień 30 września 2015 roku oraz na dzień 31 grudnia 2014 roku spółka LOTOS Asphalt Sp. z o.o. nie wykazywała zobowiązań z tytułu emisji obligacji.

Wpływy i wydatki z tytułu obligacji

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2015 roku oraz 30 września 2014 roku nie miała miejsca emisja ani wykup obligacji ani innych dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych.

Na dzień 30 września 2015 roku w spółce LOTOS Petrobaltic S.A. w związku z niespełnieniem jednego z kowenantów związanych z Umową Programu Emisji Obligacji i procedowanym przez bank wnioskiem w sprawie zmiany definicji tego wskaźnika, długoterminowa część zobowiązań z tytułu emisji obligacji w kwocie 210.948 tys. zł zaprezentowana została w zobowiązaniach krótkoterminowych. Na dzień 30 września 2015 ww. zobowiązania nie zostały postawione przez bank w stan wymagalności.

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Noty objaśniające do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego
za okres 3 i 9 miesięcy zakończony 30 września 2015 roku

21. Rezerwy

w tysiącach złotych	Nota	Rezerwy na koszty likwidacji i rekultywacji				Pozostałe rezerwy		Razem
		Rezerwa na kopalnie ropy naftowej i gazu ziemnego			Rezerwy na wyłączone z użytkowania instalacje rafineryjne i pozostałe	Razem	Razem	
		Polska	Norwegia	Litwa				
1 stycznia 2015 (badane)		183.579	497.194	14.302	30.504	725.579	52.849	778.428
<i>Utworzenie</i>		-	4.744	-	-	4.744	10.238	14.982
<i>Aktualizacja szacunku kosztów likwidacji</i>		-	1.735	-	(2.320)	(585)	-	(585)
<i>Zmiany wysokości rezerw wynikające z przybliżenia czasu wykonania zobowiązania (efekt odwracania dyskonta)</i>	13	-	12.073	530	45	12.648	377	13.025
<i>Odsetki od funduszu likwidacji zakładu górniczego</i>		398	-	-	-	398	-	398
<i>Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych</i>		-	(23.225)	(69)	-	(23.294)	2.111	(21.183)
<i>Wykorzystanie</i>		-	(102.329) ⁽¹⁾	-	(480)	(102.809)	(1.230)	(104.039)
<i>Rozwiązanie</i>		(2.750)	-	-	(2.509)	(5.259)	(1.088)	(6.347)
30 września 2015 (niebadane)		181.227	390.192⁽²⁾	14.763	25.240	611.422	63.257	674.679
<i>w tym:</i>								
<i>część długoterminowa</i>		181.227	357.715	14.763	24.176	577.881	29.005	606.886
<i>część krótkoterminowa</i>		-	32.477	-	1.064	33.541	34.252	67.793

Rezerwy na koszty likwidacji i rekultywacji:

Rezerwa na kopalnie ropy naftowej i gazu ziemnego Polska - rezerwy na przyszłe koszty likwidacji kopalń ropy naftowej i gazu ziemnego na obszarach górniczych B-3 i B-8 oraz fundusz likwidacji zakładu górniczego tworzonego zgodnie z ustawą z dnia 4 lutego 1994 roku - Prawo Geologiczne i Górnicze oraz Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 24 czerwca 2002 roku w celu pokrycia przyszłych kosztów likwidacji kopalń ropy naftowej i gazu ziemnego.

Rezerwa na kopalnie ropy naftowej i gazu ziemnego Norwegia - rezerwy na przyszłe koszty likwidacji kopalni ropy naftowej na złożu YME oraz kopalń ropy naftowej i gazu ziemnego na złożach Heimdal.

Rezerwa na kopalnie ropy naftowej i gazu ziemnego Litwa - rezerwy na przyszłe koszty likwidacji litewskich kopalń ropy naftowej.

Rezerwy na wyłączone z użytkowania instalacje rafineryjne i pozostałe - rezerwa na rekultywację oraz koszty rozbiórki i likwidacji wyłączonych z użytkowania instalacji w spółce LOTOS Terminale S.A., rezerwa na szacunkowe koszty demontażu rurociągu podwodnego eksploatowanego przez spółkę zależną Energobaltic Sp. z o.o. (GK LOTOS Petrobaltic S.A.) oraz na rekultywację terenu i usunięcie zanieczyszczeń.

⁽¹⁾ Wartość dotyczy głównie wykorzystania rezerw na przyszłe koszty usunięcia platformy MOPU oraz demontażu aktywów trwałych na złożu YME w kwocie 62.192 tys. zł. Rezerwa została utworzona w związku z porozumieniem pomiędzy operatorem złoża YME - spółką Talisman i właścicielem platformy wydobywczej - spółką SBM zawartym w marcu 2013 roku (patrz nota 23.1). Ponadto w 3 kwartale 2015 roku wykorzystano rezerwy w kwocie 28.061 tys. zł w związku z likwidacją otworów na złożach Rind i Byggve (aktywa pakietu Heimdal).

⁽²⁾ W tym wartość rezerw na przyszłe koszty likwidacji kopalni ropy naftowej na złożu YME w kwocie 142.770 tys. zł oraz rezerw na przyszłe koszty usunięcia platformy MOPU oraz demontażu aktywów trwałych na złożu YME w kwocie 30.025 tys. zł.

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Noty objaśniające do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego
za okres 3 i 9 miesięcy zakończony 30 września 2015 roku

w tysiącach złotych	Nota	Rezerwy na koszty likwidacji i rekultywacji				Pozostałe rezerwy		Razem
		Rezerwa na kopalnie ropy naftowej i gazu ziemnego			Rezerwy na wyłączone z użytkowania instalacje rafineryjne i pozostałe	Razem	Razem	
		Polska	Norwegia	Litwa				
1 stycznia 2014 (badane)		216.666	562.268	13.026	36.128	828.088	27.534	855.622
<i>Utworzenie</i>		-	-	-	1	1	21.988 ⁽²⁾	21.989
<i>Aktualizacja szacunku kosztów likwidacji</i>		-	28.037	-	-	28.037	-	28.037
<i>Zmiany wysokości rezerw wynikające z przybliżenia czasu wykonania zobowiązania (efekt odwracania dyskonta)</i>	13	2.008	12.602	496	206	15.312	320	15.632
<i>Odsetki od funduszu likwidacji zakładu górniczego</i>		487	-	-	-	487	-	487
<i>Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych</i>		-	21.283	88	-	21.371	565	21.936
<i>Wykorzystanie</i>		-	(63.089) ⁽¹⁾	-	(683)	(63.772)	(2.538)	(66.310)
<i>Rozwiązanie</i>		-	-	-	(1.652)	(1.652)	(416)	(2.068)
30 września 2014 (niebadane)		219.161	561.101	13.610	34.000	827.872	47.453	875.325
<i>w tym:</i>								
<i>część długoterminowa</i>		219.161	391.844	13.610	30.456	655.071	27.366	682.437
<i>część krótkoterminowa</i>		-	169.257	-	3.544	172.801	20.087	192.888

Rezerwy na koszty likwidacji i rekultywacji:

Rezerwa na kopalnie ropy naftowej i gazu ziemnego Polska - rezerwy na przyszłe koszty likwidacji kopalń ropy naftowej i gazu ziemnego na obszarach górniczych B-3 i B-8 oraz fundusz likwidacji zakładu górniczego tworzonego zgodnie z ustawą z dnia 4 lutego 1994 roku - Prawo Geologiczne i Górnicze oraz Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 24 czerwca 2002 roku w celu pokrycia przyszłych kosztów likwidacji kopalń ropy naftowej i gazu ziemnego.

Rezerwa na kopalnie ropy naftowej i gazu ziemnego Norwegia - rezerwy na przyszłe koszty likwidacji kopalni ropy naftowej na złożu YME oraz kopalń ropy naftowej i gazu ziemnego na złożach Heimdal.

Rezerwa na kopalnie ropy naftowej i gazu ziemnego Litwa - rezerwy na przyszłe koszty likwidacji litewskich kopalń ropy naftowej.

Rezerwy na wyłączone z użytkowania instalacje rafineryjne i pozostałe - rezerwa na rekultywację oraz koszty rozbiórki i likwidacji wyłączonych z użytkowania instalacji w spółce LOTOS Terminale S.A., rezerwa na szacunkowe koszty demontażu rurociągu podwodnego eksploatowanego przez spółkę zależną Energobaltic Sp. z o.o. (GK LOTOS Petrobaltic S.A.) oraz na rekultywację terenu i usunięcie zanieczyszczeń.

⁽¹⁾ Wartość dotyczy głównie wykorzystania rezerw na przyszłe koszty usunięcia platformy MOPU oraz demontażu aktywów trwałych na złożu YME w kwocie 41.938 tys. zł. Rezerwa została utworzona w związku z porozumieniem pomiędzy operatorem złoża YME - spółką Talisman i właścicielem platformy wydobywczej - spółką SBM zawartym w marcu 2013 roku (patrz nota 23.1).

⁽²⁾ W tym kwota 18.461 tys. zł aktualizacji wartości rezerwy z tytułu warunkowych płatności wynikających z umowy nabycia aktywów Heimdal.

22. Zmiany sposobu (metody) ustalania wartości godziwej instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej oraz zmiany w klasyfikacji instrumentów finansowych

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2015 roku w Grupie nie dokonywano zmian w sposobie (metodzie) ustalania wartości godziwej instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej (zasady opisano w nocie 7.23 do skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok 2014) oraz nie wystąpiły przesunięcia instrumentów finansowych pomiędzy poziomami hierarchii wartości godziwej (patrz nota 31.2 do skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok 2014) ani też nie dokonywano zmiany klasyfikacji instrumentów finansowych. Na dzień 30 września 2015 roku jak również 31 grudnia 2014 roku Grupa posiadała pochodne instrumenty finansowe zaliczane do 2 poziomu hierarchii wartości godziwej.

Na dzień 30 września 2015 roku oraz na dzień 31 grudnia 2014 roku wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych nie odbiega istotnie od ich wartości księgowej.

Hierarchia wartości godziwej

w tysiącach złotych	30 września 2015	31 grudnia 2014
	(niebadane)	(badane)
	Poziom 2	
Aktywa finansowe		
Swap towarowy	98.421	-
Opcje towarowe	1.712	-
Forwardy i spoty walutowe	473	536
Swap walutowy	7.267	3.894
Razem	107.873	4.430
Zobowiązania finansowe		
Swap towarowy	49.376	29.337
Forwardy i spoty walutowe	76	56.365
Swap procentowy (IRS)	77.378	75.484
Swap walutowy	16.204	37.357
Razem	143.034	198.543

23. Zobowiązania i aktywa warunkowe

23.1 Informacje o istotnych postępowaniach toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej i innych ryzykach Jednostki Dominującej lub jednostek od niej zależnych oraz informacje o istotnych rozliczeniach z tytułu spraw sądowych

Od dnia kończącego poprzedni rok finansowy, tj. 31 grudnia 2014 roku do dnia publikacji niniejszego śródrocznego sprawozdania finansowego nie wystąpiły znaczące zmiany w zakresie istotnych postępowań toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej i innych ryzyk Spółki lub jednostek od niej zależnych. Informacje na temat istotnych postępowań będących nadal w toku przedstawiono w nocie 35.1 do skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok 2014. Ponadto Grupa zwraca uwagę na to, iż:

- Spółka LOTOS Exploration and Production Norge AS („LOTOS E&P Norge AS”) była stroną postępowań sądu arbitrażowego w Norwegii dotyczących roszczeń spółki Single Buoy Moorings Inc. („SBM”) - dostawcy platformy MOPU (ang. Mobile Operating and Production Unit) przeznaczonej do eksploatacji złoża YME przeciwko spółce Talisman Energy Norge AS będącej operatorem złoża YME („Talisman”, „Operator”) oraz pozostałym udziałowcom projektu YME. Udział LOTOS Exploration and Production Norge AS („LOTOS E&P Norge AS”) w kwocie roszczenia SBM wyniósł 20%.

W dniu 12 marca 2013 roku operator złoża YME - spółka Talisman i właściciel platformy wydobywczej - spółka SBM ogłosiły informację o zawarciu porozumienia w sprawie zakończenia obowiązywania wszystkich dotychczas zawartych w związku z realizacją projektu YME umów i porozumień pomiędzy stronami oraz usunięcia platformy ze złoża YME. Zgodnie z zapisami porozumienia, SBM zapłacił członkom konsorcjum kwotę 470 mln USD. Talisman działając w imieniu udziałowców koncesji, zobowiązał się do wykonania niezbędnych prac przygotowawczych na platformie i usunięcia jej ze złoża do punktu przekazania. W zakresie spółki SBM będzie przetransportowanie platformy od punktu przekazania do portu oraz jej utylizacja. Po wykonaniu określonych prac udziałowcy konsorcjum przejmą prawo własności do elementów podwodnej infrastruktury na złożu YME, dostarczonej przez SBM wraz z jednoczesnym zobowiązaniem do wykonania prac rekultywacyjnych (w tym demontażu) związanych z podwodną infrastrukturą po zakończeniu okresu wydobywania. Każda ze stron poniesie koszty uzgodnionego porozumieniem zakresu realizowanych prac. Porozumienie zostało zawarte za zgodą wszystkich udziałowców koncesji YME, w tym LOTOS E&P Norge AS. Częścią porozumienia było ustalenie dotyczące zakończenia wszystkich istniejących postępowań arbitrażowych (pomiędzy SBM i Talisman oraz pozostałymi udziałowcami projektu YME).

Zgodnie z zapisami porozumienia z SBM, do dnia 31 marca 2013 roku na rachunek LOTOS E&P Norge AS wpłynęła kwota 12,22 mln USD, stanowiąca część przysługującego jej 20% udziału w kwocie 470 mln USD przekazanej przez SBM na rzecz konsorcjantów. Pozostała część przysługującego Grupie udziału w kwocie porozumienia, tj. 81,78 mln USD została ulokowana na rachunku escrow projektu YME celem jej sukcesywnego wykorzystywania na prowadzenie prac związanych z usunięciem platformy i infrastruktury ze złoża, określonych w porozumieniu. W dniu 4 grudnia 2013 roku Talisman podpisał umowę na usunięcie platformy MOPU ze spółką Excalibur Maritime Contractors („EMC”). W dniu 5 lutego 2014 roku LOTOS E&P Norge AS otrzymał od Talisman informację o podpisaniu umowy pomiędzy EMC a Single Buoy Moorings Inc. („SBM”) na transport MOPU. W czerwcu 2014 roku spółka LOTOS E&P Norge AS otrzymała od Talisman informację o podpisaniu także umowy pomiędzy Veolia Environmental Services a Single Buoy Moorings Inc. („SBM”) na złomowanie platformy.

Aktualnie planowany termin usunięcia platformy to 2 kwartał 2016 roku.

Na dzień 30 września 2015 roku wyrażona w walucie prezentacji wartość ulokowanych na wyodrębnionym rachunku escrow środków pieniężnych pozostałych do wykorzystania zaprezentowano w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji *Pozostałe aktywa krótkoterminowe* w kwocie 110.062 tys. zł. Wartość pozostałej do wykorzystania rezerwy na przyszłe koszty usunięcia platformy oraz demontażu aktywów trwałych zaprezentowana została w pozycji *Pozostałe zobowiązania i rezerwy* – w części krótkoterminowej w kwocie 30.025 tys. zł.

W związku z faktem, iż kwota przedstawionej wyżej rezerwy jest najlepszym szacunkiem Zarządu na dzień bilansowy, istnieje możliwość wystąpienia racjonalnie uzasadnionych zmian przyjętych założeń, które mogą spowodować w przyszłości konieczność aktualizacji rezerw na przyszłe koszty demontażu platformy.

- Przeciwno spółce LOTOS Paliwa Sp. z o.o. toczy się postępowanie sądowe z powództwa pana Andrzeja Wójcika prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą WANDEKO. W dniu 28 października 2009 roku Sąd Okręgowy w Gdańsku Wydział IX Gospodarczy wydał wyrok zaoczny i zasądził od spółki na rzecz powoda kwotę 1.921 tys. zł wraz z odsetkami umownymi. Spółka LOTOS Paliwa Sp. z o.o. utworzyła w 2009 roku rezerwę na zasądzoną kwotę wraz z odsetkami w wysokości 15.318 tys. zł. Spółka zaskarżyła wyrok składając sprzeciw od wyroku zaocznego do Sądu Okręgowego w Gdańsku w dniu 10 listopada 2009 roku. Postanowieniem z dnia 28 grudnia 2010 roku Sąd Apelacyjny oddalił zażalenie pana Andrzeja Wójcika na postanowienie Sądu Okręgowego w Gdańsku o odmowie uchylecia postanowienia w przedmiocie uchylecia rygoru natychmiastowej wykonalności wyroku zaocznego i zasądził na rzecz spółki LOTOS Paliwa Sp. z o.o. zwrot kosztów postępowania. W dniu 28 lipca 2015 roku Sąd ogłosił wyrok, w którym oddalił powództwo pana Wójcika w całości. Na dzień publikacji niniejszego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego wyrok nie jest prawomocny.
- W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2015 roku rozliczenia Spółki w zakresie podatku od towarów i usług (VAT) za lata 2010 - 2011 były przedmiotem dwóch postępowań kontrolnych prowadzonych przez organy kontroli skarbowej. W dniu 23 czerwca 2015 roku Spółka otrzymała w ramach prowadzonych postępowań protokoły z badania ksiąg podatkowych. Spółka złożyła zastrzeżenia do niniejszych protokołów. W dniu 30 września 2015 roku Spółka otrzymała dwie decyzje wydane przez Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w Bydgoszczy, w których to organ skarbowy określił wysokość zobowiązania w podatku od towarów i usług (VAT) za okres styczeń – grudzień 2010 roku oraz styczeń – grudzień 2011 roku oraz wykazał zaległości w kwocie 48,4 mln zł za rok 2010 oraz 112,5 mln zł za rok 2011. W decyzjach Dyrektor Urzędu Kontroli Skarbowej stwierdził, że transakcje, w których uczestniczyli dwaj kontrahenci Spółki związane były z udziałem w oszustwie podatkowym i zarzucił Spółce brak dołożenia należytej staranności w zawieraniu transakcji z tymi kontrahentami i że Spółka co najmniej powinna była wiedzieć o tym, że ww. transakcje wiązały się i były konsekwencją oszustwa podatkowego popełnionego na wcześniejszym etapie obrotu, co w konsekwencji nie daje prawa do odliczenia podatku VAT. Po przeanalizowaniu otrzymanych decyzji Spółka uznała zarzuty przedstawione przez Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej za całkowicie nieuzasadnione i w związku z tym w dniu 14 października 2015 roku złożyła do Dyrektora Izby Skarbowej w Gdańsku odwołania od ww. decyzji. W związku z powyższymi decyzjami w sprawozdaniu z całkowitych dochodów za okres 3 i 9 miesięcy zakończony 30 września 2015 roku w pozostałych kosztach operacyjnych wykazano VAT w wysokości 160,9 mln zł (patrz nota 11), natomiast w kosztach finansowych (patrz nota 13) wykazano koszty dotyczące odsetek od zaległości podatkowych w wysokości 77,9 mln zł.

Poza informacjami zaprezentowanymi powyżej, w okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2015 roku nie wystąpiły istotne rozliczenia z tytułu spraw sądowych lub innych postępowań.

23.2 Pozostałe zobowiązania warunkowe

- W 1 kwartale 2015 roku wygasło warunkowe zobowiązanie (patrz nota 35.2 do skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok 2014) wynikające z zawartego w dniu 13 maja 2014 roku porozumienia pomiędzy spółką LOTOS Petrobaltic S.A. a CalEnergy Resources Poland Sp. z o.o. dotyczące warunkowego zwrotu kosztów projektu Baltic Gas (projekt szerzej opisano w nocie 2 do skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok 2013).
- W dniu 24 czerwca 2015 roku Naczelnik Urzędu Celnego w Gdańsku wydał Grupie LOTOS S.A. weksel wraz z deklaracją wekslową do kwoty 240.000 tys. zł, stanowiący ryczałtowe zabezpieczenie akcyzowe na kwotę 800.000 tys. zł obowiązujące w okresie od dnia 20 sierpnia 2013 roku do dnia 19 sierpnia 2014 roku (patrz nota 35.2 do skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok 2014), w związku z formalnym rozliczeniem tego zabezpieczenia.

- W dniu 17 lipca 2015 roku Spółka złożyła do Naczelnika Urzędu Celnego w Gdańsku dwa weksle z własnego wystawienia do kwot: 40.000 tys. zł i 200.000 tys. zł, stanowiące zabezpieczenie dla przyszłych zobowiązań podatkowych w zakresie akcyzy. Termin ważności tych zabezpieczeń został określony do dnia 19 sierpnia 2017 roku. Powyższe weksle zastąpią weksel na kwotę 240.000 tys. zł stanowiący zabezpieczenie akcyzowe ważne do dnia 19 sierpnia 2015 roku (patrz nota 35.2 do skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok 2014).
- W dniu 30 września 2015 roku Naczelnik Urzędu Celnego w Gdańsku wydał Grupie LOTOS S.A. weksel wraz z deklaracją wekslową do kwoty 240.000 tys. zł, stanowiący ryczałtowe zabezpieczenie akcyzowe na kwotę 800.000 tys. zł obowiązujące w okresie od dnia 20 sierpnia 2014 roku do dnia 19 sierpnia 2015 roku (patrz nota 35.2 do skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok 2014), w związku z formalnym rozliczeniem tego zabezpieczenia.

24. Informacje o podmiotach powiązanych

24.1 Informacje o transakcjach z jednostkami powiązanymi, w których Grupa posiada udziały

	3 miesiące	9 miesięcy	3 miesiące	9 miesięcy
	zakończone	zakończone	zakończone	zakończone
	30 września 2015	30 września 2015	30 września 2014	30 września 2014
w tysiącach złotych	(niebadane)	(niebadane)	(niebadane)	(niebadane)
Wspólne przedsięwzięcia wyceniane metodą praw własności				
Sprzedaż	62.944	157.141	147.370	351.106
Przychody ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	-	4	-	-
Zakupy	42	90	254	661
Zakupy rzeczowych aktywów trwałych	-	-	-	14

	30 września 2015	31 grudnia 2014
	(niebadane)	(badane)
Wspólne przedsięwzięcia wyceniane metodą praw własności		
Należności	16.315	23.318
Zobowiązania	171 ⁽¹⁾	208

⁽¹⁾ W tym zobowiązania spółki LOTOS Petrobaltic S.A. z tytułu nabycia udziałów w spółce Baltic Gas spółka z ograniczoną odpowiedzialnością i wspólnicy sp. k. w kwocie 158 tys. zł (31 grudnia 2014: 207 tys. zł), patrz nota 2 przypis 5.

W okresie 3 i 9 miesięcy zakończonym 30 września 2015 roku oraz 30 września 2014 roku Grupa przeprowadzała istotne transakcje ze spółką LOTOS - Air BP Polska Sp. z o.o. głównie z tytułu sprzedaży paliwa lotniczego. Łączna wartość tych transakcji w okresie 3 i 9 miesięcy zakończonym 30 września 2015 roku wynosiła odpowiednio 62.764 tys. zł i 156.827 tys. zł (w okresie 3 i 9 miesięcy zakończonym 30 września 2014 roku odpowiednio: 147.305 tys. zł i 350.503 tys. zł). Na dzień 30 września 2015 roku saldo nierozliczonych należności z tego tytułu wynosiło 16.270 tys. zł (31 grudnia 2014: 23.291 tys. zł).

Podstawowe informacje dotyczące wspólnych przedsięwzięć, w których Grupa posiada udziały przedstawiono w nocie 2.

24.2 Podmiot sprawujący kontrolę nad Grupą

Na dzień 30 września 2015 roku oraz na dzień 31 grudnia 2014 roku Skarb Państwa był właścicielem 53,19% akcji Grupy LOTOS S.A. W okresie 3 i 9 miesięcy zakończonym 30 września 2015 roku oraz 30 września 2014 roku nie wystąpiły transakcje pomiędzy Grupą LOTOS S.A. a Skarbem Państwa.

24.2.1 Transakcje z jednostkami powiązаныmi, w których Skarb Państwa sprawuje kontrolę, współkontrolę lub ma na nie znaczący wpływ

W okresie 3 i 9 miesięcy zakończonym 30 września 2015 roku oraz 30 września 2014 roku Grupa przeprowadziła transakcje z podmiotami powiązаныmi poprzez Skarb Państwa, których łączna wartość była istotna. Transakcje były przeprowadzone na zasadach rynkowych i związane były z bieżącą działalnością operacyjną Grupy. Transakcje dotyczyły głównie sprzedaży paliw, zakupu usług magazynowania, usług transportowych, energii, gazu ziemnego oraz innych paliw.

	3 miesiące zakończone 30 września 2015	9 miesięcy zakończone 30 września 2015	3 miesiące zakończone 30 września 2014	9 miesięcy zakończone 30 września 2014
w tysiącach złotych	(niebadane)	(niebadane)	(niebadane)	(niebadane)
Sprzedaż	71.431	263.045	97.198	519.773
Zakupy	456.958	1.452.495	329.944	1.049.878

	30 września 2015 (niebadane)	31 grudnia 2014 (badane)
w tysiącach złotych		
Należności	29.539	27.205
Zobowiązania	480.205	134.198

Ponadto, na dzień 30 września 2015 roku Grupa wykazuje zobowiązania z tytułu pożyczki w kwocie 85.945 tys. zł (31 grudnia 2014 roku: 92.633 tys. zł) zaciągniętej od podmiotu powiązanego poprzez Skarb Państwa na sfinansowanie zakupu platformy wiertniczej (patrz nota 20.2).

24.3 Transakcje z członkami Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki, ich małżonkami, rodzeństwem, wstępnyimi, zstępnyimi lub innymi bliskimi im osobami, wynagrodzenia i pozostałe świadczenia pracownicze głównej kadry kierowniczej

Wynagrodzenie wypłacone członkom Zarządu oraz członkom Rady Nadzorczej Spółki

	9 miesięcy zakończone 30 września 2015 (niebadane)	9 miesięcy zakończone 30 września 2014 (niebadane)
w tysiącach złotych		
Zarząd		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia), w tym:	863	1.010
- wypłacona nagroda roczna	-	-
- nagrody jubileuszowe	-	41
Zarząd – jednostki zależne ⁽¹⁾		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia)	2.711	2.743
Rada Nadzorcza ⁽²⁾		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia)	187	168
Razem	3.761	3.921

⁽¹⁾ Wynagrodzenie wypłacone członkom Zarządu Spółki z tytułu pełnienia funkcji we władzach spółek bezpośrednio i pośrednio zależnych.

⁽²⁾ Wartość wynagrodzenia uwzględnia zmiany w składzie Rady Nadzorczej Spółki.

Pozostałe świadczenia pracownicze członków Zarządu Spółki

	30 września 2015 (niebadane)	31 grudnia 2014 (badane)
w tysiącach złotych		
Zarząd		
Świadczenia po okresie zatrudnienia, nagrody jubileuszowe i pozostałe świadczenia	666	631
Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu nagrody rocznej ⁽¹⁾	233	156
Razem	899	787

⁽¹⁾ Zgodnie z ustawą o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi (tzw. ustawa kominowa).

Grupa nie zawierała żadnych znaczących transakcji z członkami Zarządu i Rady Nadzorczej, nie udzielała wymienionym osobom żadnych pożyczek, zaliczek, gwarancji, ani nie zawierała żadnych innych umów o charakterze nierynkowym, bądź o istotnym wpływie na niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2015 roku oraz 30 września 2014 roku, na podstawie złożonych oświadczeń członków Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki, Grupa LOTOS S.A. nie uzyskała wiedzy o transakcjach zawartych przez ich małżonków, krewnych lub powinowatych w linii prostej do drugiego stopnia lub związanymi z tytułu opieki, przysposobienia lub kurateli, bądź z innymi osobami, z którymi mają osobiste powiązania ze Spółką lub z podmiotem Grupy Kapitałowej LOTOS.

Wynagrodzenie wypłacone głównej kadrze kierowniczej (za wyjątkiem członków Zarządu Spółki)

	9 miesięcy zakończone 30 września 2015	9 miesięcy zakończone 30 września 2014
w tysiącach złotych	(niebadane)	(niebadane)
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia), w tym:	19.047	20.683
- wypłacona nagroda roczna	3.312 ⁽¹⁾	3.330 ⁽²⁾

⁽¹⁾ Wypłacone w 2015 roku wynagrodzenie z tytułu nagrody rocznej za rok 2014.

⁽²⁾ Wypłacone w 2014 roku wynagrodzenie z tytułu nagrody rocznej za rok 2013.

Pozostałe świadczenia pracownicze - główna kadra kierownicza (za wyjątkiem członków Zarządu Spółki)

	30 września 2015	31 grudnia 2014
w tysiącach złotych	(niebadane)	(badane)
Świadczenia po okresie zatrudnienia, nagrody jubileuszowe i pozostałe świadczenia	13.057	12.190
Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu nagrody rocznej	5.482	3.875
Pożyczki i świadczenia o podobnym charakterze	27	31
Razem	18.566	16.096

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2015 roku oraz 30 września 2014 roku Grupa nie udzieliła pożyczek i świadczeń o podobnym charakterze członkom głównej kadry kierowniczej.

24.4 Transakcje z podmiotami powiązanymi poprzez członków Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki

W okresie 3 i 9 miesięcy zakończonym 30 września 2015 roku Grupa nie przeprowadzała istotnych transakcji ze stronami powiązanymi poprzez członków Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki.

W okresie 3 i 9 miesięcy zakończonym 30 września 2014 roku Grupa nie przeprowadzała istotnych transakcji ze stronami powiązanymi poprzez członków Zarządu Spółki.

W okresie 3 i 9 miesięcy zakończonym 30 września 2014 roku Grupa przeprowadziła transakcje ze stronami powiązanymi poprzez członków Rady Nadzorczej Spółki, których wartość była istotna. Transakcje były przeprowadzone na zasadach rynkowych i związane były z bieżącą działalnością operacyjną Grupy. Transakcje dotyczyły zakupu gazu ziemnego w 2 i 3 kwartale 2014 roku i wynosiły 161.174 tys. zł.

25. Istotne zdarzenia następujące po zakończeniu okresu śródrocznego, które nie zostały odzwierciedlone w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za dany okres śródroczny

- W dniu 9 października 2015 roku spółka LOTOS Asphalt Sp. z o.o. otrzymała od agenta kredytu informację o spełnieniu wszystkich warunków zawieszających uruchomienie środków z tytułu umowy kredytowej zawartej w dniu 30 czerwca 2015 roku pomiędzy spółką LOTOS Asphalt Sp. z o.o. a konsorcjum instytucji finansowych (patrz nota 20.1), której celem jest pozyskanie pozostałych środków niezbędnych do sfinansowania realizacji Projektu EFRA. W związku z powyższym możliwe jest rozpoczęcie wykorzystywania środków w ramach wspomnianej umowy kredytowej. Ponadto aktualne umowy kredytów w rachunku bieżącym, z których korzystała do tej pory spółka LOTOS Asphalt Sp. z o.o., do końca października 2015 roku zostaną rozwiązane, a zadłużenie z ich tytułu spłacone z wykorzystaniem środków kredytu obrotowego pozyskanego w związku z realizacją Projektu EFRA.
- W dniu 14 października 2015 roku Spółka złożyła do Dyrektora Izby Skarbowej w Gdańsku odwołania od dwóch decyzji wydanych przez Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w Bydgoszczy (patrz nota 23.1).
- W dniu 22 października 2015 roku spółka Cal Energy Resources Poland Sp. z o.o. i spółka LOTOS Petrobaltic S.A. podjęły uchwały w sprawie zmiany umowy spółki Baltic Gas spółka z ograniczoną odpowiedzialnością i wspólnicy sp. k. w zakresie podwyższenia umówionego wkładu poprzez wniesienie dodatkowego wkładu pieniężnego odpowiednio w kwotach: 32.863 tys. zł i 28.242 tys. zł.

26. Pozostałe informacje

- W dniu 14 lipca 2015 roku spółka LOTOS Asphalt Sp. z o.o. (spółka zależna Grupy LOTOS S.A.) i spółka Kinetics Technology S.p.A. (spółka zależna Maire Tecnimont Group) podpisały kontrakt na projektowanie techniczne, dostawy oraz budowę głównych instalacji Programu EFRA. Umowa zakłada rozpoczęcie prac po spełnieniu określonych warunków, w tym: poprzedzających uzyskanie finansowania lub zrzeczenie się ich przez stronę, otrzymanie przez zamawiającego gwarancji płatności zaliczkowej, gwarancji dobrego wykonania oraz gwarancji właściciela. Zakończenie realizacji kontraktu planowane jest na 2018 rok. Po podpisaniu umowy na finansowanie (patrz nota 20.1), wyżej wymieniony kontrakt stanowi kluczowy element Programu EFRA (patrz Raport bieżący nr 24/2015).
- W dniu 31 lipca 2015 roku spółka LOTOS Serwis Sp. z o.o. podpisała przedwstępne umowy sprzedaży zorganizowanych części przedsiębiorstwa w Jaśle i Czechowicach-Dziedzicach, prowadzących działalność usługową w zakresie utrzymania ruchu mechanicznego, elektrycznego, automatyki oraz remontów, na rzecz inwestora spoza Grupy Kapitałowej LOTOS. Na dzień 31 grudnia 2014 roku aktywa te były zakwalifikowane do grup do zbycia. Sprzedaż powyższych aktywów związana jest z realizacją „Programu Efektywność i Rozwój 2013 – 2015”.
- W dniu 21 sierpnia 2015 roku spółka LOTOS Asphalt Sp. z o.o. (spółka zależna Grupy LOTOS S.A.) i spółka Oxbow Energy Solutions B.V. zawarły umowę sprzedaży koksu wyprodukowanego przez instalację opóźnionego koksowania („DCU”) powstającą w ramach realizacji Projektu EFRA. Umowa została zawarta na okres 10 lat od daty rozpoczęcia działalności handlowej przez wspomnianą instalację i zakłada odbiór przez Oxbow Energy Solution B.V. całości wyprodukowanego przez nią koksu (patrz Raport bieżący nr 26/2015).

**II. KWARTALNA INFORMACJA FINANSOWA JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ
ZA OKRES 3 I 9 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 30 WRZEŚNIA 2015 ROKU**

GRUPA LOTOS S.A.
ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW
za okres 3 i 9 miesięcy zakończony 30 września 2015 roku

	3 miesiące zakończone 30 września 2015	9 miesięcy zakończone 30 września 2015	3 miesiące zakończone 30 września 2014 (dane przekształcone)	9 miesięcy zakończone 30 września 2014 (dane przekształcone)
w tysiącach złotych	(niebadane)	(niebadane)	(niebadane)	(niebadane)
Przychody ze sprzedaży	5.074.900	15.817.530	6.924.262	20.301.757
Koszt własny sprzedaży	(4.909.968)	(14.402.721)	(6.765.625)	(19.824.831)
Zysk na sprzedaży	164.932	1.414.809	158.637	476.926
Koszty sprzedaży	(193.078)	(584.404)	(158.424)	(482.060)
Koszty ogólnego zarządu	(53.793)	(162.891)	(49.874)	(149.346)
Pozostałe przychody operacyjne	1.561	33.103	1.774	6.074
Pozostałe koszty operacyjne	(169.393)	(171.268)	(1.097)	(3.778)
Zysk/(Strata) operacyjny/(a)	(249.771)	529.349	(48.984)	(152.184)
Przychody finansowe	56.536	136.441	4.549	164.303
Koszty finansowe	(125.555)	(353.680)	(146.210)	(229.434)
Zysk/(Strata) przed opodatkowaniem	(318.790)	312.110	(190.645)	(217.315)
Podatek dochodowy od osób prawnych	44.406	(52.931)	35.709	68.990
Zysk/(Strata) netto	(274.384)	259.179	(154.936)	(148.325)
Inne całkowite dochody/(straty)				
<i>Pozycje, które w przyszłości mogą zostać zreklasyfikowane do wyniku:</i>				
Zabezpieczenia przepływów pieniężnych	13.960	(252.529)	(302.544)	(347.848)
Podatek dochodowy dotyczący zabezpieczenia przepływów pieniężnych	(2.620)	48.046	57.483	66.091
Inne całkowite dochody/(straty) netto	11.340	(204.483)	(245.061)	(281.757)
Całkowite dochody/(straty) ogółem	(263.044)	54.696	(399.997)	(430.082)

Zysk/(Strata) netto na jedną akcję

Średnia ważona liczba akcji w tysiącach sztuk	184.873	184.873	142.717	142.717
- podstawowy	(1,48)	1,40	(1,09)	(1,04)
- rozwodniony	(1,48)	1,40	(1,09)	(1,04)

	30 września 2015	31 grudnia 2014
w tysiącach złotych	(niebadane)	(dane przekształcone) (badane)
AKTYWA		
Aktywa trwałe		
Rzeczowe aktywa trwałe	6.150.168	6.296.588
Aktywa niematerialne	107.621	123.221
Udziały i akcje	1.670.541	1.220.535
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	160.242	164.952
Pozostałe aktywa długoterminowe	247.820	240.484
Aktywa trwałe razem	8.336.392	8.045.780
Aktywa obrotowe		
Zapasy	3.615.108	3.573.922
- w tym zapasy obowiązkowe	2.304.324	2.153.696
Należności z tytułu dostaw i usług	1.197.267	1.248.777
Należności z tytułu podatku dochodowego	502	502
Pochodne instrumenty finansowe	106.325	11.203
Pozostałe aktywa krótkoterminowe	521.680	1.170.921
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	503.013	239.642
Aktywa obrotowe razem	5.943.895	6.244.967
Aktywa trwałe (lub grupy do zbycia) przeznaczane do sprzedaży	-	48.996
Aktywa razem	14.280.287	14.339.743
KAPITAŁ WŁASNY I ZOBOWIĄZANIA		
Kapitał własny		
Kapitał podstawowy	184.873	184.873
Nadwyżka ceny emisyjnej nad wartością nominalną akcji	2.228.310	2.229.626
Kapitał rezerwowy z wyceny zabezpieczeń przepływów pieniężnych	(617.018)	(412.535)
Zyski zatrzymane	4.603.991	4.344.812
Kapitał własny razem	6.400.156	6.346.776
Zobowiązania długoterminowe		
Kredyty	3.546.677	3.613.674
Pochodne instrumenty finansowe	67.443	62.626
Świadczenia pracownicze	71.686	67.267
Pozostałe zobowiązania i rezerwy	1.002	-
Zobowiązania długoterminowe razem	3.686.808	3.743.567
Zobowiązania krótkoterminowe		
Kredyty	1.571.265	1.661.771
Pochodne instrumenty finansowe	74.775	146.006
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	1.242.339	1.664.882
Świadczenia pracownicze	32.607	26.692
Pozostałe zobowiązania i rezerwy	1.272.337	750.049
Zobowiązania krótkoterminowe razem	4.193.323	4.249.400
Zobowiązania razem	7.880.131	7.992.967
Kapitał własny i zobowiązania razem	14.280.287	14.339.743

GRUPA LOTOS S.A.
ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z PRZEPLYWÓW PIENIĘŻNYCH
za okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2015 roku
 sporządzone metodą pośrednią

w tysiącach złotych	9 miesięcy zakończone 30 września 2015 (niebadane)	9 miesięcy zakończone 30 września 2014 (niebadane)
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej		
Zysk/(Strata) netto	259.179	(148.325)
Korekty:	360.353	707.997
<i>Podatek dochodowy</i>	52.931	(68.990)
<i>Amortyzacja</i>	260.016	264.690
<i>(Zyski)/Straty z tytułu różnic kursowych</i>	130.371	77.057
<i>Odsetki i dywidendy</i>	(47.937)	(85.380)
<i>(Zyski)/Straty z tytułu działalności inwestycyjnej</i>	(11.010)	403
<i>Rozliczenie i wycena pochodnych instrumentów finansowych</i>	4.716	78.520
<i>Zmniejszenie/(Zwiększenie) stanu należności z tytułu dostaw i usług</i>	51.691	(267.040)
<i>(Zwiększenie) stanu pozostałych aktywów</i>	(42.068)	(33.241)
<i>(Zwiększenie)/Zmniejszenie stanu zapasów</i>	(47.898)	852.957
<i>(Zmniejszenie) stanu zobowiązań z tytułu dostaw i usług</i>	(422.543)	(241.330)
<i>Zwiększenie stanu pozostałych zobowiązań i rezerw</i>	421.750	134.332
<i>Zwiększenie/(Zmniejszenie) stanu świadczeń pracowniczych</i>	10.334	(3.981)
Podatek dochodowy zapłacony	-	(890)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	619.532	558.782
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		
Dywidendy otrzymane	61.686	121.768
Odsetki otrzymane	14.318	4.222
Wpływy ze sprzedaży aktywów przeznaczonych do sprzedaży	51.000	-
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych	33.573	13.898
Zwrot dopłaty do kapitału spółki LOTOS Kolej Sp. z o.o.	4.281	-
Splata pożyczek udzielonych spółce LOTOS Gaz S.A. w likwidacji	523	-
Zakup rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych	(126.766)	(108.046)
Wydatki z tytułu premii opcyjnej	(4.907)	-
Wydatki z tytułu dopłat do kapitału spółki LOTOS Asphalt Sp. z o.o.	(450.006)	-
Pożyczki udzielone podmiotom powiązanym	-	(100.080)
Środki pieniężne przeznaczone na realizację Projektu EFRA	(84.351)	-
Depozyt zabezpieczający	(7.065)	(521)
Wydatki w ramach systemu cash pool	(164.623)	(52.964)
Rozliczenie pochodnych instrumentów finansowych	7.045	1.627
Inne wydatki inwestycyjne	(16)	-
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(665.308)	(120.096)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej		
Wpływy z tytułu emisji akcji serii D	981.551	-
Wpływy z tytułu zaciągniętych kredytów	47.279	155.988
Wydatki z tytułu spłaty kredytów	(361.071)	(330.562)
Zapłacone odsetki	(79.151)	(68.712)
Rozliczenie pochodnych instrumentów finansowych	(158.479)	6.038
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	430.129	(237.248)
Przepływy pieniężne netto razem	384.353	201.438
Zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	(392)	405
Zmiana stanu środków pieniężnych netto	383.961	201.843
Środki pieniężne na początek okresu	(188.568)	(220.237)
Środki pieniężne na koniec okresu	195.393	(18.394)

GRUPA LOTOS S.A.
 ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM
 za okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2015 roku

w tysiącach złotych	Kapitał podstawowy	Nadwyżka ceny emisyjnej nad wartością nominalną akcji	Kapitał rezerwowy z wyceny zabezpieczeń przepływów pieniężnych	Zyski zatrzymane	Kapitał własny razem
1 stycznia 2015 (badane)	184.873	2.229.626	(412.535)	4.344.812	6.346.776
<i>Zysk netto</i>	-	-	-	259.179	259.179
<i>Inne całkowite straty netto</i>	-	-	(204.483)	-	(204.483)
Całkowite dochody/(straty) ogółem	-	-	(204.483)	259.179	54.696
<i>Koszty emisji akcji serii D</i>	-	(1.316)	-	-	(1.316)
30 września 2015 (niebadane)	184.873	2.228.310	(617.018)	4.603.991	6.400.156
1 stycznia 2014 (badane)	129.873	1.311.348	61.019	5.633.355	7.135.595
<i>Strata netto</i>	-	-	-	(148.325)	(148.325)
<i>Inne całkowite straty netto</i>	-	-	(281.757)	-	(281.757)
Całkowite straty ogółem	-	-	(281.757)	(148.325)	(430.082)
30 września 2014 (niebadane)	129.873	1.311.348	(220.738)	5.485.030	6.705.513

ZATWIERDZENIE KWARTALNEGO RAPORTU FINANSOWEGO

Niniejszy kwartalny raport finansowy został zatwierdzony do publikacji przez Zarząd w dniu 27 października 2015 roku.

Podpisy członków Zarządu oraz osoby odpowiedzialnej za prowadzenie ksiąg rachunkowych Grupy LOTOS S.A.

Prezes Zarządu,
Dyrektor Generalny

Paweł Olechnowicz

Wiceprezes Zarządu,
Dyrektor ds. Ekonomiczno - Finansowych

Mariusz Machajewski

Wiceprezes Zarządu
Dyrektor ds. Poszukiwań i Wydobywania

Zbigniew Paszkowicz

Wiceprezes Zarządu,
Dyrektor ds. Strategii i Rozwoju

Marek Sokołowski

Wiceprezes Zarządu,
Dyrektor ds. Produkcji i Handlu

Maciej Szozda

Główny Księgowy

Tomasz Południewski